

ჩვენი ეკლესიის ცხოვრება: .. 3-4

კათოლიკე ეკლესიის
მსოფლიოში:..... 5-6

ჩვენი ეკლესია:..... 7-11

სოციალური გვერდი
Caritas Georgia: 12

ჩვენს დღეს: ლე კორბუზიეს
შედეგები - ტაძარი ნოტრ-
დამ-დიუ-ოI-IV

კათოლიკური კულინარია:
..... 13

ქრისტიანული თანამედროვე
მოძრაობა:..... 14-15

იუბილე: 16-17

კონფერენცია:..... 18-19

ნიმუხის თარო: 20-21

საბავშვო გვერდი:..... 22

ინფორმაცია:..... 23

დეკემბერი

- 8** დეკემბერი - მარიამის უმანკო ჩასახვის დიდდღესასწაული, ქუთაისის კათოლიკური ეკლესიის დღეობა
- 10** დეკემბერი - მ. კონსტანტინე საფარიშვილის გახსენება (+1973)
- 17** დეკემბერი - შობის ნოველის დასაწყისი
- 25** დეკემბერი - ქრისტეშობა
- 26** დეკემბერი - წმ. სტეფანეს დღესასწაული, ოზურგეთის საკრებულოს დღეობა
- 27** დეკემბერი - წმ. იოანე მოციქულისა და მახარებლის დღესასწაული
- 28** დეკემბერი - წმ. ბეთლემელ ჩვილთა დღესასწაული
- 30** დეკემბერი - ნაზარეთის წმიდა ოჯახის დღესასწაული, გორის კათოლიკური ეკლესიის დღეობა

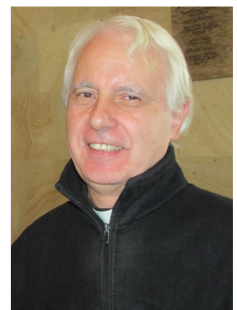
სიტყვის ერთგულებისთვის...

რა სხვანაირი იქნებოდა სამყარო, ყოველი ადამიანი თავისი სიტყვის ერთგული რომ ყოფილიყო! რადგან სიტყვა სამყაროს ცენტრში დგას. არა ისეთი სიტყვა, რომელიც ზოგად ხასიათს იძენს, არამედ რომელიც კონკრეტულად აისახება მარადიულ ჭეშმარიტებაში. სამწუხაროდ, ყოველთვის ასე როდი ხდება. ამბობენ, სიტყვები სამყაროს გარდასახავენო, თუმცა არა ყოველთვის უკეთესობისაკენ. მით უმეტეს, თუკი სიტყვები ტყუილით, ანგარე-ბითაა გაჯერებული, სიტყვები, რომელსაც ორმოს გასათხრელად და სინდისის ქენჯნის-გან გასათავისუფლებლად იყენებენ. „თავდა-პირველად სიტყვას ჯადოსნური თვისება ჰქონდა და დღემდე შეინარჩუნა თავისი უძვე-ლესი მაგიური ძალა. სიტყვით ადამიანი შეგი-ძლია გააბედნიერო ან სასონარკვეთილებამდე მიიყვანო“, - საინტერესოა, თუ წაუკითხავს ფროიდის ეს ფრაზა ეკლესიის ან მთავრობის რომელიმე წარმომადგენელს, ან თუ სმენიათ მაინც პაპ ფრანცისკეს საუბრები, რომელმაც

წონა დაუბრუნა გარკვეულ სიტყვებს, რისი აღქმაც უკვე გვიჭირს. და დღეს რამდენი ახალი მიმართვა გაისმის იმ მიზნით, სწორედ სიტყვებისა და მათი საზრისის აღრევით რე-ალობას რომ მოგვწყვიტონ. რამდენი ფაქტი შეგვიძლია გავიხსენოთ, თუ როგორ მოგ-ვატყუეს ან... როგორ შეგვიცვლია მიცემული სიტყვა (ესეც უნდა ვაღიაროთ) საზოგადოე-ბრივი და სარწმუნოებრივი ცხოვრების გინდ უბრალო, გინდაც მნიშვნელოვან მომენტებში. დიდი ხანი არ გასულა მას შემდეგ, რაც ფატი-

მამა ბაბრიელე ბრაზანდინი CSS

სტიმბათელი, აპოსტოლის
ვიკარი ეკუმენიზმისა
და კულტურის დარბში,
წინამძღვარი (აუთისი,
ბათუმი, ოფორბათი)

მის ღვთისმშობლის ქანდაკების საქართველო-ში ჩამოხრძანების სამზადისთან დაკავშირებით, არაერთ ადამიანსა და ორგანიზაციას შევხვდით; უმრავლესობამ გულთბილად განაცხადა თანხმობა თანამშრომლობაზე; მშვენიერი იყო! დახმარებას გვპირდებოდნენ მუნიციპალიტეტები, მერები, საგზაო პოლიცია, მუსიკალური გუნდები, პოეტები, მხატვრები, პოლიტიკოსები, ტელევიზიები, თვით რელიგიათა წარმომადგენლები... მაგრამ შემდეგ, როცა საქმე საქმეზე მიდგა და ეს ლამაზი დაპირებები კონკრეტულ საქმედ უნდა ექციათ, მიცემული სიტყვა მხოლოდ ცოტამ თუ შეასრულა, რის გამოც გულწრფელ მადლობასა და პატივისცემას გამოვხატავთ მათ მიმართ. მაგრამ ნეტავი როგორ მოიქცეოდნენ ისინი, რომლებმაც სიტყვა გატეხეს, თუ ეს მართლმადიდებელი ეკლესიის თხოვნა იქნებოდა? საკმარისია გავიხსენოთ, რომ ბათუმში ღვთისმშობლის ქანდაკების მოლოდინში მყოფი ჩვენი მორწმუნეები პორტის მოსაცდელი დარბაზიდან გარეთ გაუშვეს, მიუხედავად უკვე არსებული შეთანხმებისა; ხომ წარმოუდგენელია? და როგორ მოიქცნენ ქუთაისში? კათოლიკე მრევლის წინამძღვრის მიერ მიცემული სიტყვა, რომ არავინ შევიდოდა ეკლესიის ეზოში ღვთისმშობლის ქანდაკებით მსვლელობისას, ქალაქის მართლმადიდებელ ეპისკოპოსს სარწმუნოდ არ ეჩვენა და საჭიროდ მიიჩნია ბარიკადების აღმართვა. ეკლესიის (ოდესღაც კათოლიკურის) ეზოს შესასვლელი მანქანებით ჩახერგა და შემოავლო ლენტები, საფრთხის ან უბედური შემთხვევის დროს რომ იყენებენ; ესეც არ იკმარა, იქვე მღვდლები და ახალგაზრდები შეყარა, ცხადია, არა ქანდაკებისადმი პატივის მიცემის მიზნით.

იქნებ ბოლო წლებში ქუთაისის კათოლიკეებმა სიტყვა გატეხეს? თუ მათ ერთ ბრალდებას მაინც წაუყენებენ, ეს იქნება ის, რომ ისინი უკიდურესად ითმენდნენ და დღესაც ითმენენ. აი, ასეთი ფაქტი და კიდევ ბევრი ამგვარი მოხდა ჩვენს ქვეყანაში, ქვეყანაში, რომელიც ამაცობს თავისი ტოლერანტობით, ღვთისმშობლის წილხვდომილობით... საქმით გაქარწყლებული ლამაზი სიტყვები. ზოგიერთი შეიძლება შემომედავოს, ასე რამ გაგაბრაზა; რა არის ეს ყველაფერი სხვა, გაცილებით მძიმე და ცრუ ფაქტებთან შედარებით? განა ჩვენი ცხოვრება აგებული არაა გატეხილ სიტყვაზე, დანყებული საარჩევნო დაპირებებით და დამთავრებული ზოგიერთ საავადმყოფოში ანალიზის შედეგებით? თითქოს ახალი ხატმებრძოლობაა, მაგრამ სიტყვის!

ქუთაისის მართლმადიდებელი ეპისკოპოსი, თითქოს ეკლესიათა ერთიანობის დიდი მხარდამჭერი, როგორ უნდა აცხადებდეს, რომ სურს მართლმადიდებელი და კათოლიკე ეკლესიების ერთიანობა, როდესაც ხელიდან უშვებს ისეთ მნიშვნელოვან შესაძლებლობას, რასაც შეეძლო მისი სიტყვები ღირსეულად და სარწმუნოდ წარმოეჩინა და არა ქვენა ზრახვების დასაფარავად წამოწყებულ თამაშად? ის მინიმუმი, რისი გაკეთებაც ახლა შეიძლება, ბოდიშის მოხდა იქნებოდა, რითაც მაგალითს მისცემდა მათ, ვინც მიცემული სიტყვა გატეხა. ვაი რომ ძნელია საკუთარი შეცდომების აღიარება; ხშირად, როცა ვუსმენთ იმ ადამიანებს, რომლებიც ერთმანეთს ადანაშაულებენ მომხდარში, ცალ-ცალკე კი ორივე თავისებურად მართალია, ვერ გაგვიგია, ვის მხარეზეა სიმართლე; არადა, ერთი მხარე უთუოდ მტყუანი იქნება... მაგრამ დიალექტიკა, თავდაცვის სისტემები, სიამაყე იმდენად ძლიერია, რომ სიმართლის ძიებისა და საკუთარი შეცდომების აღიარების შესაძლებლობას არ გვიტოვებს; და შავი ხდება თეთრი, ხოლო თეთრი - შავი... სწორედ ამგვარი მაგიური ძალით, ოდითგანვე კათოლიკური ეკლესია მოულოდნელად ხდება მართლმადიდებლური... ბოლოს და ბოლოს, ადამიანი თავისი თავისუფლებით, თავისი შესაძლებლობებით ამ თამაშებს კარგად თამაშობს, მაგრამ თუ ის ეკლესიის წარმომადგენელია, მით უფრო... სამწუხაროა, თუმცა ასე ჩანს!

დაე, ჩვენთვის, მთელი გულით რომ მივიღეთ ფატიმის ღვთისმშობლის სასწაულმოქმედი ქანდაკება, ამ ყველაფერს უქმად არ ჩაევლოს, პირიქით, უფრო მეტი მგზნებარებით წარმოვთქვათ „დიახ“, როდესაც კათოლიკე ეკლესიის რწმენას ვეზიარებით ნათლობის, მირონცხების, ჯვრისწერის წუთებში, კვირადღის წირვისას, და ისევე ვიყოთ მისი ერთგულნი, როგორც ჩვენი სიტყვისა - „არა“, როდესაც უარვყოთ ყოველივეს, რაც ეწინააღმდეგება უმნიშვნელო, წარმავალ, ამქვეყნიურ ცხოვრებას. დაე, ეს იყოს გზა, რათა წალმა დავატრი-ალოთ სიცრუის ტალახში ჩაფლული სამყაროს ბორბლები!

პონტიფიკატის 39-ე სამოციწელო მოგზაურობა

3-6 ნოემბერს გაიმართა უწმიდესი ფრანცისკეს სამოციწელო ვიზიტი ბაჰრეინის სამეფოში. აეროპორტიდან პონტიფიკის გაემართა სამეფო სასახლეში, სადაც ქვეყნის მეფეს, ჰამად იბნ ისა ალ ხალიფას, ტახტის მემკვიდრეს და პრემიერ მინისტრს შეხვდა. 4 ნოემბერს უწმიდესმა პაპმა სიტყვა წარმოთქვა აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ურთიერთობებისადმი მიძღვნილ „დიალოგის ფორუმზე“: „პარადოქსი: იმ დროს, როცა ჩვენი პლანეტის მკვიდრთა უმრავლესობა ეკოლოგიურ, სასურსათო და პანდემიით გამოწვეულ კრიზისს ებრძვის, ამა სოფლის ძლიერი მხოლოდ საკუთარი ინტერესებისთვის იღვნიან და გავლენის სფეროებს ინანილებენ. მთელ კაცობრიობაზე ზრუნვის ნაცვლად, ისინი ცეცხლს ეთამაშებიან, იარაღს აუღარუნებენ, მშვიდობიან მოსახლეობას ყუმბარებს უშენენ და ჩვენს საერთო სახლს ფერფლით და სიძულვილით ფარავენ. ასეთია დესპოტიზმი, იმპერიალისტური, ნაციონალისტური და პოპულისტური მოდელების მოქმედების შედეგები. რელიგიური ლიდერების ვალია, დაანახონ ერთმანეთზე დამოკიდებულ, მაგრამ გამიჯნულ ადამიანებს ერთობის საჭიროება და ის ორიენტირები და საშუალებები, რაც მათ საჭირობოროტო პრობლემების გადაჭრაში დაეხმარება“. ფორუმიდან უწმიდესი პაპი გაემართა აღ-საჰირის სამეფო სასახლის მეჩეთში, სადაც მუსლიმ უზუცესთა საბჭოს წევრებს შეხვდა. „ძვირფასო მეგობრებო! აბრაამში ჩვენ ხომ ძმები ვართ და ერთი ღმერთი გვწამს. ყველა უბედურების სათავე ღვთისგან და მოყვასისგან გამიჯნულობაა. მაშასადამე, ჩვენი უპირველესი ამოცანა სიცოცხლის ამ დაკარგულ წყაროთა პოვნაა. მაშინ კვლავ დავეწაფებით უძველეს სიბრძნეს, მივუახლოვდებით და თაყვანს ვცემთ ზეცათა უფალს, კვლავ დავუახლოვდებით ადამიანს, რომლისთვისაც ღმერთმა დედამინა შექმნა. ამისთვის ორი საშუალება გვაქვს: ლოცვა და ძმობა. სწორედ ესაა ჩვენი ქმედითი იარაღი. მაშ, ნუ ვივლით იმ გზებით, რომლებიც ღვთის სახელს შეურაცხყოფს, ნუ დავემსგავსებით მათ, ვინც მშვიდობას ხელყოფს, ნუ დავემსგავსებით ძალადობისა და ომის მთესველებს“, - განაცხადა პონტიფიკსმა. საღამოს უწმიდესმა ფრანცისკემ და მსოფლიოს პატრიარქმა ბართლომემ ავალის უწმიდესი ღვთისმშობლის საკათედრო ტაძარში ერთობლივი ლოცვა აღავლინეს.

5 ნოემბერს წმიდა გულის მისიის სკოლაში პაპთან შესახვედრად ბაჰრეინის სხვადასხვა აღმსარებლობის ახალგაზრდები შეიკრიბნენ. „თქვენ

ძალიან სჭირდებით ეკლესიას, ყოველი თქვენგანი. თქვენთან ერთად ეკლესია მუდამ ახალგაზრდა იქნება, ახალ სფეროებს გამოიკვლევს, ურთიერთობის ახალ ენებს შეისწავლის, უფრო ხალისიანი და სტუმართმოყვარე იქნება“. იმავე დღეს პონტიფიკსმა ბაჰრეინის ეროვნულ სტადიონზე აღავლინა წმიდა ნირვა, რომელშიც ოცდაათი ათასი ადამიანი მონაწილეობდა. თავის ქადაგებაში პაპმა აღნიშნა, რომ მაცხოვრის ძალა სიყვარულშია და იგი ამ ძალას ჩვენ გვიზიარებს; ამიტომ ისე უნდა გვიყვარდეს, როგორც იესოს უყვარდა - უპირობოდ და განურჩევლად. „თუმცა სიყვარული არის არა უნარი, რომელსაც გამოვიმუშავებთ, არამედ ნიჭი, რომელიც უნდა ვითხოვოთ. ეს დიადი ნიჭი ლოცვით, ღვთის სიტყვით და ევქარისტით მოგვეცემა“, - აღნიშნა უწმიდესმა პაპმა. ვიზიტის ბოლო დღეს, 6 ნოემბერს, უწმიდესი ფრანცისკე ქვეყნის კათოლიკე სამღვდლოებას და ბერ-მონაზვნებს შეხვდა. „ეკლესია ქრისტეს განგმირული გვერდიდან იშვა. ქრისტიანობა ჩვენი დამსახურებისამებრ კი არ მოგვეცა, არამედ სულიწმიდის მიერ, მაღლით, რომლითაც ღვთის შვილები და ერთმანეთის და-ძმები გავხდით“, - მიმართა პაპმა შეკრებილებს.

ყირგიზეთის დედაქალაქის ცენტრში კათოლიკური ტაძარი აშენდება

ტაძრის მშენებლობა ზამთარში დაიწყება და დაახლოებით ორ წელიწადში დასრულდება. მომავალი საკათედრო ტაძრისთვის ბიშკეკის ცენტრში უკვე გამოყოფილია მიწის ნაკვეთი, პროექტი დასრულებულია, საშენი მასალა კი შეძენილი. „ეს მნიშვნელოვანი მოვლენაა არა მხოლოდ კათოლიკეებისთვის, არამედ ჩვენი ქვეყნის ყველა მკვიდრისთვის, რაც კიდევ ერთხელ ადასტურებს, რომ ყირგიზეთში დაცულია აღმსარებლობის თავისუფლების პრინციპები“, - აღნიშნა პრეზიდენტის მრჩეველმა ვალერი დილმა. „1981 წელს ყირგიზე-

თის სამრევლოში ხუთასი ადამიანი იყო. დღეს ორი ათასზე მეტი ვართ. ყირგიზეთის კათოლიკე მრევლი, ერთი შეხედვით, არც ისე მრავალრიცხოვანია, თუმცა მაინც ბევრს ვახერხებთ: დახმარებას ვუნწევთ სოციალურად დაუცველ და მრავალშვილიან ოჯახებს, ბავშვთა სახლებსა და მოხუცთა თავშესაფრებს, ბიშოპეში, ტალასსა და ჯალალ-აბადში უფროსკლასელებისთვის დავაარსეთ სხვადასხვა სასწავლო კურსები“, - აღნიშნა ყირგიზეთის კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორმა, მამა ენტონი კორკორანმა.

უნმიდესმა ფრანცისკაე თურქ ხალხს მიუსამძიორა

„მისი უწმიდესობა ღრმად დაამწუხრა ცნობამ სტამბულში მომხდარი ტრაგედიის შესახებ. პაპი ფრანცისკე უსამძიმრებს დალუპულთა ოჯახებს და მეგობრებს, თავის გულითად სიახლოვეს უცხადებს დაშავებულებს და იმ ადამიანებს, ვინც ახლა დალუპულებს გლოვობს. პაპი ლოცულობს იმისთვის, რომ არავითარმა ტერაქტმა ხელი არ შეუშალოს თურქ ხალხს ძმობის, სამართლიანობისა და მშვიდობის პრინციპებზე დაფუძნებული საზოგადოების განვითარებაში“, - ნათქვამია საგანგებო დეპუტატი, რომელიც თურქ ხალხს პაპის სახელით წმიდა საყდრის სახელმწიფო მდივანმა, პიეტრო პაროლინიმ გაუგზავნა. შეგახსენებთ, რომ 13 ნოემბერს, სტამბულში განხორციელებული ტერაქტის შედეგად დაიღუპა ექვსი და დაშავდა ოთხმოცზე მეტი ადამიანი. გამოძიების ვერსიით, ტერაქტი განხორციელებულია თურქეთში აკრძალული ქურთისტანის მუშათა პარტიის მომხრეთა მიერ. დაკავებულია ორმოცდაათი ეჭვმიტანილი.

ნიბარია: მასობრივი ქლეთა კათოლიკურ დაბაში

19 ოქტომბერს შეიარაღებული პირები თავს დაესხნენ ბენუას შტატში განლაგებულ დაბა ბეჭჯის, რომლის მოსახლეობის უმრავლესობას კათოლიკეები შეადგენენ. გარდაცვლილთა რიცხვი დღემდე გაურკვეველია. დღეისთვის ნაპოვნია 71 გვამი. მოკლულთ შორის არიან ქალები და ბავშვები. „ორასამდე „ფულანის“ დაჯგუფების ტერორისტი სოფელში დილის ექვს საათზე შემოვიდა. სახლებს ცეცხლი წაუკიდეს. ადამიანებს, რომლებიც აღმოდებული სახლებიდან გამორბოდნენ, ცეცხლსასროლი იარაღით ან დანით კლავდნენ“, - განაცხადა ადგილობრივმა მღვდელმა, მამა სამუელ ფილამ.

8 დეკემბერი: მსოფლიოს ქალთა ერთობლივი საპარდი

„ყველა მსურველს შეუძლია შეუერთდეს ამ უმშვენიერეს ლოცვას ეკლესიის ერთობისთვის, სიცოცხლის, დედობისა და ოჯახის დაცვისთვის და, სხვა ქალებთან ერთად, ამაყად თქვას: „ჩვენ უწმიდესი ქალწული მარიამის შვილები ვართ და მის მაგალითს მივდევთ“, - აღნიშნეს ინიციატივის ორგანიზატორებმა ინსტაგრამის გვერდზე: https://www.instagram.com/rosario_mundial_de_mujeres

დაუვინყარი დღეები

„ადამის ძეთა უმშვენესი ხარ, მადლი იღვრება შენთა ბაგეთაგან“ (ფსალმ. 44, 3)

საკათედრო ტაძრის მრევლმა, პროგრამით პირველმა და სინამდვილეში კი უკანასკნელმა, ერთი თვის ლოდინის შემდეგ, როგორც იქნა, უმასპინძლა ფატიმის ღვთისმშობლის სასწაულმოქმედ ქანდაკებას. დაუვინყარი ორი დღე დაფყავით ღვთისმშობელთან სულიერ და ფიზიკურ სიახლოვეში თითოეულმა ჩვენგანმა.

პარასკევს, 4 ნოემბერს, დილის რვა საათიდან არ წყდებოდა მორწმუნეთა ნაკადი საკათედრო ტაძარში. ყველას ერთი სურვილი ამოძრავებდა: ეხილა და პატივი მიეგო ძვირფასი სტუმრისათვის. ღვთისმშობელი კი გვიმზერდა სიყვარულით სავსე, ლამაზი თვალებით... დღის განმავლობაში შესრულდა სავარდის ოთხივე საიდუმლო და გულმონყალების გვირგვინი. მორწმუნენი ერთმანეთს ენაცვლებოდნენ ღვთისმშობლის ლიტანიის ლოცვისას, ტაძრიდან გასვლის შემდეგ კი ტოვებდნენ ჩანანერებს შთაბეჭდილებათა ალბომში და თან მიჰქონდათ ღვთისმშობლის სახელზე ჩამოტანილი კრიალოსანი, უხვად რომ იყო მოთავსებული კალათაში.

შაბათს კი, 5 ნოემბერს, აღევლინა საზეიმო, გამოსამშვიდობებელი წმიდა ნირვა, ვატიკანის ელჩის, მონსინიორ ჟოზე აველინო ბეტენკურის, მისი მდივნის, მონსინიორ ჯუზეპე ლატერცას; ფატიმის სანკტუარიუმის რექტორის, მონსინიორ კარლუმ კაბეკინასისა და აზერბაიჯანის კათოლიკე ეკლესიის ეპისკოპოსის, მეუფე ვლადიმირ ფეკეტეს მონაწილეობით. წმიდა ნირვას უძღვებოდა მეუფე ჯუზეპე პაზოტო, საქართველოში მოღვაწე ყველა კათოლიკე მღვდელთან ერთად. ტაძარი ვერ იტევდა საქართველოს ყველა კუთხიდან ჩამოსულ კათოლიკე მრევლს და მონვეულ სტუმრებს. იოანეს სახარება თითქოს გადმოიღვარა ტაძრის ერთ-ერთი ვიტრაჟიდან... ქორწილი კანაში... მარიამი წუხს, რადგან სუფრას ღვინო მოაკლდა... იესოს მისია წყლის ღვინოდ გარდაქმნა კი არაა, არამედ ადამიანთა ცხოვრების შეცვლა, სიცოცხლის მინიჭება, რომელიც სავსეა სიხარულით, და რომლის სევდით აღვსებაც არავის და არაფერს ძალუძს. ... 1917 წლის მაისში, მარიამის პირველი გამოცხადებისას ფატიმაში, მსოფლიო ომში იყო ჩართული, და ახლაც, 21-ე საუკუნეში კაცობრიობა ომის ზღურბლზეა და მარიამის შეგონება - ლოცვა მშვიდობაზე ისევ აქტუალურია. მართლაც, მარიამი დროის მიღმაა, ის ახლაც ავედრებს უფალს ჩვენს თავს, ჩვენს ცხოვრებას, - აღნიშნა მონსინიორ კარლუმმა თავის ქადაგებაში.

ქადაგების შემდგომ აღევლინა ლოცვები ყველა საკრებულოს წარმომადგენელთა მიერ. ძღვენთა მირთმევაში კი მონაწილეობა მიიღო ქართულიტალიურმა ოჯახმა ქალაქ ვერონიდან. ღრმა პატივისცემისა და მადლიერების ნიშნად, მონსინიორ კარლუმს სრულიად საქართველოს მრევლისგან საჩუქრად გადაეცა მინანქარში შესრულებული ფატიმის ღვთისმშობლის ულამაზესი ხატი. მარიამის ფერხთით ერთ მხარეს გამოსახულია სვეტიცხოველი, მეორე მხარეს კი - მარიამის ზეცად აღყვანების საკათედრო კათოლიკური ტაძარი.

წმიდა ნირვას აღამაზებდა გაერთიანებული

საპასუხისმგებლო, გაცილების მომენტი. ეკლესიიდან დაწყებულ პროცესიას წინ მიუძღოდნენ ბავშვები, ეპისკოპოსები და სამღვდლო დასი; ბერ-მონაზვნები და დიაკვნები მიაბრძანებდნენ ფატიმის ღვთისმშობლის ქანდაკებას, რომელსაც მიჰყვებოდა სრულიად მრევლი. ავტონისპექციამ სახელდახელოდ შეაჩერა ტრანსპორტის მოძრაობა და პროცესია, გააბესადის ქუჩიდან კოტე აფხაზის ქუჩის გავლით, ადვილად გაემართა თავისუფლების მოედანზე, საკრებულოსთან მდგარი მანქანისაკენ, რომელშიც შეაბრძანეს მომლოცველი ქანდაკება. მრევლი დიდხანს ემშვიდობებოდა ღვთისმშობელს. ბოლოს და ბოლოს მანქანა დაიდრა ნუნციატური-საკენ და თვალს მიეფარა. მარიამის გაცილების ამ ეპიზოდს იღებდა დრონი. მრევლი კი დაბრუნდა ტაძარში, რომლის ეზოშიც სამრევლო საბჭოს წევრების მიერ მომზადებული იყო ხემსი მათთვის, ვინც შორი გზიდან იყო ჩამოსული დედაქალაქში წმიდა წირვაში მონაწილეობის მისაღებად.

გუნდის მიერ შესრულებული საგალობლები. წირვის დაწყებამდე კი, ღვთისმშობლისადმი პატივის მისაგებად, დედა ტერეზას გულმონყალების დების ორგანიზებით, ბავშვებმა წარმოადგინეს სპექტაკლი, სახელწოდებით „გამოცხადება ფატიმაში“. შემდეგ, საკათედრო ტაძრის კატექისტების ხელმძღვანელობით, საკატექიზაციო ჯგუფის ბავშვებმა ილოცეს სავარდის ერთი ნაწილი - სიხარულის საიდუმლოებები და შესავალი თეატრალიზებულად გააფორმეს.

ლამაზი იყო ეკლესიის დედასთან გამომშვიდობების ბოლო დღე. წმიდა წირვის ყველა მონაწილეს გაჰყვა ღვთისმშობლის თვალთაგან გადმოღვრილი სითბო და სიყვარული... „გავისხენებ შენს სახელს თაობიდან თაობაში, ამიტომ ხალხები ხოტბას შეგასხამენ უკუნითი უკუნისამდე“ (ფსალმ. 44, 18), - გალობს მეფსალმუნე.

წმიდა წირვის დასრულებისას კი დადგა მეტად

მადლიერების სრემლი

ბოლო ათწლეულებია, ვაგრძელებ ცხოვრებას სულიერ ტკივილთან ერთად უხმოდ, ცრემლების გარეშე; აღარც კი მეგონა, თუ ოდესმე ჩემი გრძობა-ემოციების გამოსახატავად ცრემლი კვლავ შემახსენებდა თავს... და მოხდა „სასწაული“ ორიოდ თვის წინ, როცა ცნობილი გახდა საქართველოს კათოლიკე ეკლესიაში შორეული პორტუგალიიდან ფატიმის ღვთისმშობლის სასწაულმოქმედი ქანდაკების ჩამობრძანება და დაზუსტდა მისი მომლოცველობის მარშრუტი.

მართალია, ძალიან დამწყდა გული, რომ ჩვენი სასულიერო პირებისა და მრევლის გვერდით ახლა ფიზიკურად ვერ მივიღებდი მონაწილეობას ამ მადლიან „მოგზაურობაში“, მაგრამ მაინც ვგრძობოდი, რომ ამიერიდან, ალბათ, რაღაცით შეიცვლებოდა ჩემი ტრადიციული სულიერი ცხოვრება. ამ მიზნით, პირველ ყოვლისა, ჩემს ყოველდღიურ ლოცვებში დავამატე ფატიმის ღვთისმშობელთან - სავარდის დედუფალთან დაკავშირებული სხვა ახალი საკითხავები, თანაც ვიმედოვნებდი, რომ ნოემბრის დასაწყისში აუცილებლად „ვიხილავდი“ ძვირფას სტუმარს.

... როცა ფატიმის წმ. მარიამისადმი მიძღვნილ ყურნალ „საბას“ საგანგებო ნომერს ვკითხულობდი და უფრო დანვრილებით ვეცნობოდი პორტუგალიის ერთი პატარა სოფლის მწყემსი ბავშვების სასწაულთქმედი თავგადასავლებს, ანგელოსებისა და ღვთისმშობლის გამოცხადებებს, ჩემდა უნებურად, რაღაც ძალას სხვა სამყაროში გადავყავდი, შინაგან გრძობა-ემოციებს გარეგნულად თან ახლდა ამ ბოლო წლებში ჩემთვის უჩვეულო ცრემლები. ეს ზემთაგონება თანდათან მიძლიერდებოდა ცრემლებთან ერთად მომდევნო დღეებში: „საბას“ მე-11 ნომერში (დღიურების სახით) საოცარი მადლიერებით, გულწრფელი უშუალოდ მოთხრობილი იყო „ჩვენი მფარველი ღვთისმშობლის“, „ლამაზი ქალბატონის“, „ყველას დიდი დედის“... მომლოცველობის შესახებ საქართველოს სხვადასხვა რეგიონის კათოლიკურ ეკლესიებში. ყველა მასალა ცრემლიანი თვალებით ერთიანად რომ ჩავიკითხე, მივხვდი: უცნაურად მოჭარბებული ეს ცრემლი იყო იმჟამინდელი ჩემი სულიერი მდგომარეობის საღებუნე და უსაზღვრო მადლიერებასთან შეზავებული - ღვთისმშობლის საჩუქარი. ალბათ, სიხარულის განცდაც ერია ნაწილობრივ მასში, რადგან ამ დღეებში შინაგანად თითქოს „სხვა“ ადამიანად ვიქეცი.

ფატიმის წმ. ღვთისმშობელმა საქართველოს მასშტაბით თავისი მომლოცველობა დაასრულა ჩვენს საკათედრო ტაძარში. მრევლი სხვადასხვა ფორმით გამოხატავდა მოკრძალებას, პატივისცემასა და სიყვარულს სავარდის წმინდა დედუფლისადმი და სასოებით, იმედითა და მომავლის რწმენით შეჰყურებდა მას.

ტაძრის შუაგულში სპეციალურად ამაღლებულ ადგილზე, ყვავილების უზარმაზარ თაიგულში იდგა ფატიმის ღვთისმშობლის ქანდაკება. ულამაზესი დედა, თეთრი, ქათქათა სამოსით, კრიალოსნითა და თბილი

გამოხედვით იდგა და მშვიდად ისმენდა მრევლის გულმხურვალე ვედრებას, უამრავ თხოვნას როგორც ქვეყნისა და ოჯახის გადასარჩენად, ისე ჩვენი სასულიერო პირების ჯანმრთელობისა და დღევანდლობისთვის. თითოეული ჩვენგანი ვგრძობოდი, რომ ამ ქანდაკების სახით ღვთისმშობელი ჩვენც გამოგვეცხადა ფატიმელი ბავშვების მსგავსად, გვანუგემა და შთაგვაგონა, როგორ უნდა ვიცხოვროთ ადამიანებმა ღმერთის ნების აღსასრულებლად.

5 ნოემბერს, საზეიმო გამოსამშვიდობებელი წმინდა ნირვის შემდეგ, უამრავი თაყვანისმცემლით გარშემორტყმული ფატიმის წმ. ღვთისმშობლის სასწაულმოქმედი ქანდაკება ლოცვებითა და გალობით მიაბრძანეს თავისუფლების მოედანზე. აქ მთავრდებოდა წმინდა დედის მომლოცველობა. სწორედ ამ ადგილიდან გაცვილა მადლიერმა მრევლმა გალობით, ტაშით და უამრავი თხოვნით ღვთისმშობელი - ქართველთა იმედი, მფარველი და ნუგეში... ეს მომენტი იყო ძალიან ლამაზი, ამაღლებელი და უზომო სითბო-სიყვარულის გამომხატველი. და მეც ამ წუთებში მადლიერების ცრემლებითა და საოცარი განცდა-ემოციით უსიტყვოდ შინაგანი გულისთქმით ერთხელ კიდევ შევევედრე ფატიმის წმ. ღვთისმშობელს: „წმინდა სავარდის დედუფალო, შენი წყალობის კალთა გადააფარე მთელს ქვეყნიერებას, მოავლინე მშვიდობა და ერთობა... ილოცე ჩვენთვის!“

ყოვლად უწმინდესო დედავ, მადლობა სტუმრობისათვის, მადლობა სულიერი სიმშვიდისა და ღვთიური მადლის მონიჭებისათვის, მადლობა განსხვავებული ცრემლისათვის!

წმიდანთა კვლადაკვალ...

ჰიას (Ayodhya) მეფის, რამას დაბრუნებას ტყეში 14 წლიანი გაძევების შემდეგ. ქალაქის მაცხოვრებლებმა, მეფის დაბრუნებისას, მის პატივსაცემად დაანთეს ლამპრების (დიპა) წყება (ავალი). აქედან მოდის სახელი დიპავალი ან უბრალოდ დივალი. ინდუსებისა და ჯაინისტებისთვის ეს არის ცხოვრების დღესასწაული, შესაძლებლობა ოჯახთან და მეგობრებთან კავშირის გაღრმავებისა, ქრისტიანთათვის კი შესაძლებლობა, ხელახლა დაამოწმონ და განადიდონ ქრისტე, სამყაროს ჭეშმარიტი ნათელი; ჩვენ ეს დღესასწაული აღვნიშნეთ ადგილობრივ მრევლთან ერთად, ხალხით სავსე ეკლესიაში, რომელიც განათებული იყო ტრადიციული სანათებით; ზოგიერთი მორწმუნე ტრადიციულ სამოსში იყო გამოწყობილი; ეს ინკულტურაციის მშვენიერი მაგალითია; ამან გაგვახსენა დიდი ინკულტურაცია უფლის შობისა, რომელმაც შეცვალა მზის ღმერთის დღესასწაულები რომის იმპერიის კულტურაში III ს-ში.

დრო რომ არ დაგვეკარგა, ჩამოსვლიდან მეორე დღესვე გავემგზავრეთ მუმბაის გარეუბანში, თანაში, სადაც მდებარეობს წმ. იოანე ნათლისმცემლის სამრევლო და, გადმოცემის მიხედვით, მათი ნამების ადგილი, თუმცა ზუსტი ადგილი არ შემონახულა... პორტუგალიელთა მიერ მე-16 საუკუნეში აშენებული და ამჟამად აღდგენილი ეკლესიის მონახულებისას, შევძელით გვეხილა მათი მარტვილობის ამსახველი ყველაზე ცნობილი ნახატი, შემონახული, როგორც რელიკვია, ერთ-ერთ გვერდითა კედელზე. ამ ნახატმა შთაგვაგონა, შეგვექმნა ჩვენი ძმის, დემეტრეს ხატი, მისი მარტვილობის 700 წლისთავთან დაკავშირებით. დამშვიდობებისას, ერთ-ერთმა დიაკვანმა, იმ თვრამეტ დიაკვანთაგან, რომლებიც სულ მალე მღვდლად იქნებიან ხელდასმულნი მთავარეპისკოპოსის მიერ, თავაზიანად გადმოგვცა ინგლისურენოვანი წიგნი, რომელიც ეკლესიის 435 წლისთავთან დაკავშირებით დაიბეჭდა, მის გვერდებზე იმთავითვე შეგიძლიათ წაიკითხოთ ფრანცისკელი ბერების ნამების ამბავი. ესენი არიან: თომა ტოლენტინოელი, იოანე პადუელი, პეტრე სიენელი და დემეტრე თბილელი, ქართველი ფრანცისკელი ძმა, მთარგმნელი; ტექსტში ნათქვამია, რომ „ეკლესია პატივს მიაგებს მათ, როგორც თანას მონამეებს“ (გვ. 19).

მე და მამა გაბრიელე ბრაგანტინიმ დავტოვეთ კავკასიის სიმშვიდე და სიგრილე და გავემგზავრეთ მცხუნვარე და ხმაურიან ინდოეთში. ჩვენი ეკლესიის სახელით, თბილისიდან ჯერ მუმბაიში ჩავედით, რათა გავყოლოდით თანას ნამებულთა ნაკვალევს, ანუ გვევლო იმ ფრანცისკელი ბერების კვლადაკვალ, რომლებიც 700 წლის წინათ შორეულ მიწაზე ქრისტეს სახელით ეწამნენ. გვინდოდა უფრო ახლოს გავვეცნო ის ადგილები, სადაც მათ მოუწიათ ცხოვრება და მარტვილობა; ასევე გვსურდა გავვეგო, თუ როგორ გამოხატავდა ადგილობრივი ხალხი მათ მიმართ თაყვანისცემასა და მოწივნებას.

მუმბაიში ჩასვლისთანავე, გვიმასპინძლა მამა ბასილ ლობომ, ფრანცისკელმა ბერმა, მუმბაის სიონის, კეთილი რჩევის ღვთისმშობლის სამრევლოს წინამძღვარმა. იგი წლების მანძილზე ურთიერთობდა მამა გაბრიელესთან, თანას ნამებულთადმი ორმხრივი ინტერესის გამო. იდგა 24 ოქტომბერი, ამ დღეს ინდუსები აღნიშნავენ დივალის (Divali), სინათლის დღესასწაულს, ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან ინდურ დღესასწაულს; ის სიმბოლურად გამოხატავს სიკეთის გამარჯვებას ბოროტებაზე; დღესასწაულის დროს, ტრადიციულად, ანთებენ სანთლებს ან ნათურებს და იმართება ფეიერვერკი. ამ ზეიმთან დაკავშირებული ყველაზე პოპულარული ლეგენდა ეხება ქალაქ აიოდ-

სამრევლო ეკლესიის ეზოდან კარგად მოჩანს მშვენიერი ლაგუნა, რომლის ნაპირზეც, გადმოცემის მიხედვით, 1321 წელს ეწამნენ ფრანცისკელი ბერები. ეს ეპიზოდი შემოგვრჩა ფრანგი დომინიკელი ბერის, ჟორდან და სევერაკის წყალობით, რომელიც მოგვიანებით ეპისკოპოსი გახდა. ეს არის მცირე, მაგრამ ძალიან ხარისხიანი და საიმედო წყარო.

ცოცხლობს თუ არა დღემდე ამ ნამებულთა ხსოვნა ხალხში? ესეც ერთ-ერთი მიზეზი გახლდათ ინდოეთში ჩვენი გამგზავრებისა; ბევრი საუბრობდა დღესას-

ნაულზე, რომ ყოველწლიურად, 9 აპრილს, დიდძალი ხალხი იკრიბება ეკლესიაში თანას წამებულთა მოსახსენიებელი წმიდა წირვის აღსასრულებლად და მორწმუნეთა მიერ იმ რელიკვიებისადმი პატივის მისაგებად, რომლებიც ამ დღეს გამოაქვთ; უფრო ზუსტად, ეს არის ნეტარი თომა ტოლენტინოელის ერთადერთი რელიკვია, რადგან სხვა ფრანცისკელთა რელიკვიები დაკარგულია.

გულთბილად მიგვიღეს კეთილი რჩევის ღვთისმშობლის ეკლესიაში, რომელსაც უძღვებიან ფრანცისკელები; თანას მონამეთა ხსოვნა და მონინება ტაძრის ახალ ვიტრაჟებზეც აისახება, სადაც ისინი ძალზე შთამბეჭდავად არიან გამოსახული ფრანცისკელთა სამოსში, მათ შორისაა ჩვენი დემეტრე თბილელი, მონამეობის ნიშნად პალმის ტოტით ხელში და სისხლიანი მახვილით, რომელიც მას მკერდს უგმირავს. შეიძლება ითქვას, რომ მორწმუნეებს, მღვდლებსა და ბერ-მონაზვნებს შორის რწმენისთვის თავდადებული გმირების მოწმეობა ცოცხალია. როდესაც შეიტყობდნენ, რომ საქართველოდან ჩამოვედით, ბევრი იგონებდა მათი მონამებრივი სიკვდილის ფაქტს, რაც კიდევ უფრო მეტად მეგობრობულ გარემოს ქმნიდა ჩვენ შორის. მუშაობაში ყოფნისას შევძელით გვენახა ინდოეთის კათოლიკე ეკლესია და დავმტკბარიყავით მისი სიცოცხლისუნარიანობით, რაც გამოიხატება ენების მრავალფეროვნებაში, ტრადიციებში, რიტუალებში, მრავალგვარ საქმიანობაში (სკოლები, კოლეჯები, სოციალური სასწავლო ცენტრები...), ძველი და ასევე

ახალი არქიტექტურის ეკლესიებში, სამრევლოებში, რელიგიურ საკრებულოში, ადგილობრივი წევრებით, და სემინარიებში, ღვთის ნებით შექმნილ ჭეშმარიტ ძეგლებში.

ღრმა მაღლიერების გამოხატულება იყო ჩვენთვის შეხვედრა მუშაობის ერთ-ერთ დამხმარე ეპისკოპოსთან, მონსინიორ ბართოლ ბარეტოსთან, რომელიც ძალიან დაინტერესდა ჩვენი ვიზიტით: მან მოგვინოდა, გაგვეგრძელებინა მონამეთა ცხოვრების გამაფრცვლებელი საქმიანობა და დაგვპირდა, რომ საჭიროების შემთხვევაში დაგვეხმარებოდა, რაც შეიძლება მალე ეცნოთ წმიდანებად ის მონამენი, რომლებიც ოფიციალურად ჯერ კიდევ არ არიან აღიარებულნი. როგორც ყველა შეხვედრაზე, აქაც გულუხვად შემოგვთავაზეს ინდური ჩაი და გემრიელი ტკბილეული.

ინდოეთის მრავალ კათოლიკურ ტაძარს შორის, ჩვენ შევძელით ერთ-ერთი ყველაზე ცნობილის მონახულება: ეს არის მუშაობაში, ბანდრას რაიონში, მთის დედუფალისადმი მიძღვნილი ტაძარი, რომელიც ცნობილია ღვთისმშობლის შუამდგომლობით აღსრულებული სასწაულებით; აქ მოდიან არა მხოლოდ კათოლიკეები და სხვა აღმსარებლობის ქრისტიანები, არამედ ინდუსებიც და მუსლიმებიც. გაგვაოცა მოედნის ცენტრში აგებულმა ჯიხურმა, რომლის ოთხივე მხარეს წარმოდგენილი იყო ინდოეთის უმთავრესი რელიგიების სიმბოლოები, მათ შორის, დიდი ჯვარცმა.

გაგრძელება შემდეგ ნომერში

სემინარი შინმოვლის ორგანიზებისა და მართვის საკითხებზე

2022 წლის 4 ნოემბერს თბილისში გაიმართა სემინარი შინმოვლის მუნიციპალური პროგრამების ორგანიზებისა და მართვის საკითხებზე. სემინარში მონაწილეობდნენ თბილისის მუნიციპალიტეტის გამგეობების სოციალური სამსახურების თანამშრომლები. სემინარის მიზანი იყო მოსახლეობისათვის ამ სახის მომსახურების ორგანიზების ხელშეწყობა თბილისის ყველა მუნიციპალიტეტში.

თბილისში შინმოვლის მომსახურება მოსახლეობას 1994 წლიდან მიეწოდება. თბილისის გარდა, საქართველოს კარიტასის შინმოვლის პროექტები ხორციელდება ახალციხეში, გორში, ქუთაისში, ოზურგეთსა და ბათუმში. ამ პროექტების ძირითადი მიზანია მოსახლეობის სამედიცინო მომსახურებაზე ხელმისაწვდომობის ზრდა. საქართველოს კარიტასის ჯანმრთელობის დაცვის პროგრამის პროფესიონალი მულტიდისციპლინარული გუნდი სამედიცინო და სოციალურ მომსახურებას უწევს სოფლად და ქალაქად მცხოვრებ სოციალურად დაუცველ მართოხელა ხანდაზმულებს, შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე პირებს და ყველა ასაკის ადამიანებს, რომლებსაც ავადმყოფობისა ან ტრავმის შედეგად შეზღუდული აქვთ საკუთარი თავის მოვლის უნარი. გარდა ამისა, პროგრამის

ფარგლებში მოქმედებს ფასიანი მომსახურება.

2014 წელს, საქართველოს მოსახლეობის აღწერის დროს, აღრიცხულია 185000 ადამიანი, რომელიც ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო დამოკიდებულია გარეშე დახმარებაზე და საჭიროებს შინმოვლას, მაგრამ ამ სახის მომსახურება არ არის შეტანილი საყოველთაო დაზღვევის პაკეტში. მხოლოდ რამდენიმე ასეულ ადამიანს მიუწვდება ხელი საქართველოს კარიტასის და სხვა მიმწოდებლების შინმოვლის მომსახურებაზე, რომელსაც აფინანსებენ საზღვარგარეთის დონორები. საქართველოს კარიტასი ლობირებს შინმოვლის ინტეგრაციის საკითხს ჯანდაცვის სისტემაში, რათა ყველა ადამიანი მიღოს მისთვის საჭირო გრძელვადიანი სამედიცინო და სოციალური მომსახურება.

შინმოვლის მომსახურების მიწოდებასთან ერთად, საქართველოს კარიტასი ხელს უწყობს ამ სფეროსთვის საჭირო კადრების მომზადებას, საკანონმდებლო ბაზის შემუშავებას და ადგილობრივი თვითმმართველობების შესაძლებლობების განვითარებას შინმოვლის მუნიციპალური პროგრამების დაგეგმარებისა და ადმინისტრირების საკითხებში.

ნინო ლამბაშიძე

ლე კორბუზიეს შედევი ტაძარი ნოტრ-დამ-დიუ-ო

რონშანი - აღმოსავლეთ საფრანგეთში მდებარე კომუნა (სოფელი), დაახლოებით ორი ათასი მცხოვრებით, პარიზიდან 350 კილომეტრის დაშორებით მდებარე ფრანშ-კონტეს რეგიონის შამპანის კანტონში (ბეზანსონის არქიდოცეზი), გერმანიის საზღვრის სიახლოვეს მდებარეობს. საფრანგეთის ანალოგიური კომუნებიდან რონშანი, ერთი შეხედვით, არაფრითაა გამორჩეული, თუმცა, ნახევარ საუკუნეზე მეტია, ეს პატარა სოფელი მსოფლიოს ყველა კუთხიდან უამრავ ტურისტს იზიდავს. და მაინც, რამ გაუთქვა სახელი ამ დასახლებას? **ტაძარი ნოტრ-დამ-დიუ-ო** (ფრ. Notre Dame du Haut, სიტყვასიტყვით „ღვთისმშობელი მალღობებზე“) ან, უბრალოდ, რონშანის კაპელა, ლე კორბუზიეს არქიტექტურული შედევი, მეოცე საუკუნის სატაძრო ნაგებობა, რომელმაც შეცვალა წარმოდგენა ტრადიციული ტაძრების არქიტექტურაზე. რონშანის ტაძარმა ლე კორბუზიეს, როგორც თანამედროვე სატაძრო არქიტექტურის ფუძემდებელს, კიდევ ერთხელ გაუთქვა სახელი მთელ მსოფლიოში. გამორჩეული და თვითმყოფადი ხუროთმოძღვრის, ლე კორბუზიეს არქიტექტურულმა

ქმნილებამ საფრანგეთის ერთი მცირე, არაფრით გამორჩეული დასახლება მსოფლიოს ცნობილ და მონახულებად ადგილად აქცია.

ლე კორბუზიე (Le Corbusier; ნამდვილი სახელი და გვარი შარლ ედუარ ჟანერე; 1887 წლის 6 ოქტომბერი, La Chaux-de-Fonds, შვეიცარია - 1965 წლის 27 აგვისტო), შვეიცარიული წარმოშობის ფრანგი არქიტექტორია, არქიტექტურული მოდერნიზმისა და ფუნქციონალიზმის ფუძემდებელი, საერთაშორისო სტილის არქიტექტურის წარმომადგენელი, მხატვარი და დიზაინერი, არქიტექტორი, რომელიც ცნობილია როგორც თანამედროვე ქალაქთმშენებლობის დამფუძნებელი.

აღმოსავლეთ საფრანგეთში, სოფელ რონშანის მალღობებზე, ჯერ კიდევ მე-13 საუკუნიდან არსებობდა ქრისტიანული სამლოცველო. იგი დაარსდა დანგრეული წარმართული ტაძრის ადგილზე. მისი შენობა რამდენჯერმე გადაკეთდა. 1913, წელს მესხის დაცემის შედეგად, სამლოცველო დაინვა, ხოლო 1944 წელს, საარტილერიო დაბომბვის დროს, ტაძრის სახურავი და კედლების ნაწილი განადგურდა. მოსახლეობამ 1950 წლისთვის შენობის აღდ-

გენა მოახერხა, თუმცა შემდგომ ეკლესიამ და ადგილობრივმა ხელისუფლებამ გადაწყვიტა ტაძრის განახლება, პირველ ეტაპზე ძველი სამლოცველო დაანგრის და ახალი ნაგებობისათვის ადგილი მოასუფთავეს. ამავე წელს ახალი ტაძრის ასაგებად უკვე საქვეყნოდ აღიარებული არქიტექტორი, ლე კორბუზიე მოიწვიეს. ტაძრის მშენებლობა 1950-1955 წლებში მიმდინარეობდა, 1956 წელს ტაძარი ეკურთხა.

ნოტრ-დამ-დიუ-ო უფრო ცნობილია როგორც რონშანის კაპელა, მხატვრული თვალსაზრისით მე-20 საუკუნის ყველაზე მნიშვნელოვან საკულტო ნაგებობას უწოდებენ და მიეკუთვნება ახალი ექსპრესიონიზმის მოდერნისტულ მიმდინარეობას, რომელიც თავად ლე კორბუზიემ შექმნა და დაამკვიდრა. სამლოცველოს აშენების ინიციატივა ეკუთვნოდა მღვდელ პიერ-ალენ კუტურიეს, რომელიც მანამდე მეგობრობდა თანამედროვე ხელოვნების ისეთ ტიტანებთან, როგორებიც არიან ანრი მატისი და მარკ შაგალი. ლე კორბუზიე არ იყო რელიგიური, თავდაპირველად სკეპტიკურად შეხვდა ტაძრის დაპროექტების წინადადებას, მაგრამ რონშანში მოგზაურობამ ის დაარწმუნა, გაეკეთებინა პროექტი იმ პირობით, თუ კათოლიკე ეკლესია მას შემოქმედებითი გამოხატვის

სრულ თავისუფლებას მისცემდა. რონშანის სამლოცველო იდეალურად ერწყმის ადგილობრივ რთულ ლანდშაფტს. მოხრილი სახურავი შთაგონებული იყო ლე კორბუზიეს მიერ ლონგ აილენდის სანაპიროზე ნაპოვნი ნიჟარის ფორმით. ნიჟარა ლე კორბუზიეს ფანტაზიაში აისახა როგორც თავშესაფრისა და უსაფრთხოების იდეის ბუნებრივი განსახიერება. ლონგ აილენდის პლაჟზე ლე კორბუზიემ რამდენიმე „სკულპტურა“ შექმნა, რომლებიც შემდგომ სამლოცველოს პროტოტიპად იქცა. ტაძრის გვერდით კედლებზე მდებარე კოშკები მსგავსია იმ ესკიზებისა, რომლებიც ლე კორბუზიემ 1911 წელს სტუდენტური მოგზაურობისას შექმნა ადრიანეს ვილაზე. ტაძრის სამხრეთ კედელი გაჭრილია არარეგულარულად დაშორებული ღიობებით, საიდანაც სინათლე შემოდის (ზოგიერთ ღიობს ფერადი მინა აქვს). ტაძრის ღია სივრცე ქვის საკურთხევლითა და ღვთისმშობლის ქანდაკებით იმეორებს ჩრდილოეთ ევროპის ადრეულ, რომანული ტაძრებისთვის დამახასიათებელ მინიმალიზმს. დიდ ქრისტიანულ დღესასწაულებზე, როდესაც ტაძარს მომლოცველთა დიდი ჯგუფები სტუმრობს, ღვთისმსახურება აღევლინება ღია ცის ქვეშ, რისთვისაც ტაძ-

რის აღმოსავლეთ მხარის გარე ფასადთან აგებულია სპეციალური ღია საკურთხეველი.

არქიტექტორ ლე კორბუზიეს გენიალურობა იმ დეტალშიც იკვეთება, რომ მან ახლად აგებულ

ტაძარს ისტორიასთან სიმბოლური ერთიანობა და უწყვეტობა შეუნარჩუნა. ტაძრის კედელში ჩაშენებულია იმ ადგილზე ადრე მდებარე სამლოცველოს ნაშთები, ასე რომ, რონშანის ტაძარი

არ წყვეტს კავშირს ისტორიასთან, იგი თავის თავში სიმბოლურად აერთიანებს ადრეულ ისტორიასა და თანამედროვეობას, წარსულისა და თანამედროვეობის ეს ერთიანობა ქრისტიანო-

ესთეტიკურ დატვირთვას იძენს. არქიტექტურული ძეგლით მიღებული ემოციური დატვირთვა არის საუკეთესო დამონება, ეს ემოცია ადამიანს ეხმარება, უკეთ აღიქვას წარსულისა და თანამედროვეობის ერთიანობა და ჟამის განგრძობითობა, ეკლესიის მარადიულობა და თუნდაც სულის უკვდავება. ამ ხერხით საეკლესიო არქიტექტურა მორწმუნეს ეხმარება, უკეთ შეიცნოს ქრისტიანობის მარადისობა და ლე კორბუზიეს რონშანის ტაძარი ამის ერთ-ერთი საუკეთესო დასტურია.

როგორც ყოველ სიახლეს, ლე კორბუზიეს რონშანის ტაძარსაც პირველ ეტაპზე ტრადიციული საკულტო არქიტექტურის თავისებურებებითა მხრიდან აშკარა უკმაყოფილება მოჰყვა. ტაძრის არასტანდარტულმა ნაგებობამ თავდაპირველად პროტესტიც გამოიწვია ადგილობრივი მაცხოვრებლების მხრიდან, რომლებმაც უარი თქვეს ტაძრისთვის წყლისა და ელექტროენერჯიის მიწოდებაზე, მაგრამ სულ მალე რონშანს მსოფლიოს მრავალი კუთხიდან მრავალრიცხოვანი დამთვალიერებელი მოაწყდა. ლე კორბუზიეს ახალი ქმნილების სანახავად ჩამოსული მომლოცველები და ტურისტები რონშანის კომუნის შემოსავლის ერთ-ერთ მთავარ წყაროდ იქცნენ. და სოფელი, რომლის არსებობაც საფრანგეთშიც კი თით-

ბზე ჩამოსათვლელმა ადამიანმა თუ იცოდა, ლე კორბუზიეს არქიტექტურული ქმნილების წყალობით, მთელმა მსოფლიომ გაიცნო.

ქართული წარმოშობის ცნობილმა რუსმა არქიტექტორმა, ე.წ. ქალაღდის არქიტექტურის ფუძემდებელმა, აკადემიკოსმა ილია ლეჟავამ (ცნობილი ქართველი არქიტექტორის, საქართველოს პარლამენტის შენობის ავტორის, გიორგი ლეჟავას ვაჟი), რომელმაც გასულ საუკუნეში უშუალოდ მოინახულა რონშანის ტაძარი, ლე კორბუზიეს შემოქმედების შესახებ მიძღვნილ მონოგრაფიაში ჩამოაყალიბა ამ არქიტექტურული ქმნილების ანალიზი. ილია ლეჟავა სამლოცველოს უჩვეულო ფორმის წყაროდ მეგალითურ დოლმენს მიიჩნევს. ამგვარად, იგი პარალელს ავლებს რონშანის ტაძრის თანამედროვე ნაგებობასა და ადამიანის მიერ შექმნილ ყველაზე ძველ არქიტექტურულ ფორმებს შორის.

„ადამიანის ნების უძველესი აქტი, მეოცე საუკუნის ყველაზე „ამბიციური არქიტექტორის“ მარადიული შემოქმედების შესაფერისი მოდელი“, - ამგვარად ახასიათებს იგი თავის კვლევაში რონშანის სამლოცველოს სივრცულ თავისებურებებს, რაც მასზე, როგორც არქიტექტორზე, არაჩვეულებრივ შთაბეჭდილებას ტოვებს: „სამლოცველოს ინტერიერი სივრცეების ჰიმ-

ბის მარადიულობის სიმბოლოდ აღიქმება. წარსული ეპოქებისა და თანამედროვეობის, ძველისა და ახლის შერწყმის ეს ხუროთმოძღვრული ხერხი მნახველის თვალში უდიდეს აზრობრივ და

ნია. შედარებით პატარა ოთახში სინათლე და ჩრდილი ასობით სივრცულ შეგრძნებას იწვევს. ყოველი ნაბიჯი გვერდზე ხსნის ახალ ფორმას. ეს ფორმები საოცარ მისტიკურ ეფექტს ქმნის. და მიუხედავად იმისა, რომ ეს არ არის ტრადიციული ტაძარი, თქვენ გინდათ აქ ილოცოთ... სივრცით მანიპულირების უნარი არქიტექტორის პროფესიის საფუძველია. ადამიანებს სიამოვნებთ მუსიკის მოსმენა, ნახატების თვალთ ალქმა, რომანში ან ფილმში სიუჟეტის სირთულეების მიდევნება. მაგრამ რაც შეეხება არქიტექტურას? გამოდის, რომ იგი ჩვენ ძალზე ძლიერ სხეულებრივ გრძნობას გვიყალიბებს, რისი მეოხებითაც მიმდებარე სივრცის თანაგრძნობას ვახერხებთ. სამლოცველოს დაწვრილებითი აღწერა, რა თქმა უნდა, არ იძლევა წარმოდგენას იმის შესახებ, თუ რას გრძნობს ადამიანი, როდესაც ის სტრუქტურას თვალთა და სხეულით

ეუფლება. მუსიკის ჩანერა შესაძლებელია. შეიძლება ჩანეროთ ბალეტის მოძრაობები. ჩანერილია აგრეთვე გეგმები, სექციები, ფასადები, არქიტექტურული ნაგებობები, მაგრამ მაინც შეუძლებელია სივრცითი ემოციების ადეკვატურად გადმოცემა სხვა ადამიანისათვის, კინოებშიც კი“. რონშანის ტაძრის ხუროთმოძღვრებამ უდიდესი კვალი დატოვა თანამედროვე არქიტექტურაში. მისი აგების შემდგომ ლე კორბუზიეს საფრანგეთში, ფირმინის კომუნაში, კიდევ ერთი, **სენ-პიერის** (წმ. პეტრე) ტაძრის (Église Saint-Pierre de Firminy) დაპროექტება შესთავაზეს. ეს ლეგენდარული არქიტექტორის ბოლო პროექტი გახლავთ. სენ-პიერის ტაძრის მშენებლობა 1971 წელს, ლე კორბუზიეს გარდაცვალებიდან ექვსი წლის შემდეგ დაიწყო, სხვადასხვა ადგილობრივი პოლიტიკური კონფლიქტების გამო მშენებლობა გაჩერებული იყო

1975 წლიდან 2003 წლამდე, სანამ ადგილობრივმა ხელისუფლებამ ტაძრის ასაგებად ჩამოსხმული ბეტონის კედლები „არქიტექტურულ მემკვიდრეობად“ არ გამოაცხადა. შემდგომ, დაფინანსების წყალობით, სატაძრო ნაგებობა დაასრულა ლე კორბუზიეს ყოფილმა სტუდენტმა და უკვე აღიარებულმა ფრანგმა არქიტექტორმა ჟოზე ობრერიემ. სენ-პიერის ტაძარი ერთგვარად აგრძელებს რონშანის ტაძრის არქიტექტურულ სტილს. 2010 წელს სენ-პიერის ტაძარი მსოფლიო არქიტექტურულმა ჟურნალმა „Vanity Fair-მა“ ოცდამეერთე საუკუნეში აშენებულ საუკეთესო არქიტექტურულ ნაგებობათა რეიტინგში მეორე პოზიციაზე დააყენა. ამერიკელი დეკონსტრუქციონისტის, არქიტექტორ პიტერ ეიზენმანის აზრით კი, სენ-პიერის ტაძარი არის ყველაზე მნიშვნელოვანი ნაგებობა, რომელიც 1980 წლის შემდგომ აიგო

საადვენტო რეცეპტები: ვაშლის ნამსხვარი

ადვენტი სიხარულით მოლოდინის დროა, რომელიც შეიძლება ასევე „გემრიელი“ გახადოთ.

ადვენტის პერიოდისთვის ვაშლის ნამცხვრის მრავალი რეცეპტი მოიპოვება. არ დაივიწყოთ თავად გამომცხვარი ვაშლი, რომლის ერთ-ერთ რეცეპტსაც გთავაზობთ.

- 4 ვაშლი
- 8 სუფრის კოვზი წითელი მოცვის კომპოტი
- 20 გრ კარაქი
- 3 სუფრის კოვზი შაქარი

ამოაჭერით შუაგული ვაშლებს და მოათავსეთ ისინი ცეცხლგამძლე საცხობ ფორმაში. თითოეული ვაშლი ამოავსეთ წითელი მოცვის კომპოტით და ზემოდან დაადეთ კარაქის ნაჭრები. გამოაცხვეთ 20 წუთის განმავლობაში 220 გრადუს ტემპერატურაზე. გამოცხობამდე 10 წუთით ადრე კიდევ ერთხელ დაუმატეთ კარაქის ნაჭრები და მოაყარეთ შაქარი. ღუმელიდან გამოღების შემდეგ კი ისევ მოაყარეთ დარჩენილი შაქარი.

კიდევ ერთი რეცეპტი, სახელწოდებით „ვაშლი სამოსში“

გათაღეთ ვაშლები, ამოაჭერით შუაგული და ამოავსეთ ჯემით. გააბრტყელეთ ცომი და დაჭერით კვადრატებად. თითოეულ კვადრატზე მოათავსეთ ვაშლი, შემდეგ კვადრატის კუთხეები ვაშლის თავზე მოაქციეთ და შეაერთეთ. ზემოდან მოასხით ათქვეფილი კვერცხი და მოაყარეთ დაჭრილი ნუში. გამოაცხვეთ წინასწარ გახურებულ ღუმელში, სანამ ოქროსფერი არ გახდება. მზა ვაშლს მოაყარეთ ვანილინი.

„შარლოტა“

თუ გსურთ მოამზადოთ რაიმე გემრიელი და განსაკუთრებული, რომელიც დაამშვენებს თქვენს სუფრას ადვენტის პერიოდში, გირჩევთ „შარლოტას“, ისიც ხომ ვაშლისგან მზადდება... „შარლოტას“ რეცეპტის წარმოშობის შესახებ არსებობს რამდენიმე ლეგენდა. ერთ-ერთი მათგანი მოგვითხრობს ახალგაზრდა კონდიტერის რომანტიკულ სიყვარულზე ღარიბი გოგონას, სახელად შარლოტას მიმართ. ახალგაზრდა ქალბატონისთვის რომ თავი მოეწონებინა, მზარეულმა მოიფიქრა ძალიან სწრაფად მოსამზადებელი ვაშლის ნამცხვრის რეცეპტი. სხვა ლეგენდის მიხედვით, ნამცხვარს სახელი ეწოდა მეფე ჯორჯ III-ის მეუღლის, შარლოტას პატივსაცემად. დედოფალი ცნობილი იყო, როგორც ვაშლის დიდად მოყვარული, ხოლო ჰაეროვანი, გამომცხვარი ცომი ვაშლის შიგთავსით მისი საყვარელი საკვები იყო.

საინტერესოა, რომ „შარლოტას“ კლასიკური რეცეპტის წყალობით, ხმელი პური უმარტივესი გზით გადაიქცევა დახვეწილ ნუგბარად.

კლასიკური „შარლოტა“

- თეთრი პურის ან ბატონის 12 ნაჭერი
- 50 გრ ნაღების კარაქი
- 0,5 ლ რძე
- 200 გრ შაქარი
- 1 ჩაის კოვზი ვანილინი
- მწიკვი მარილი
- 2 კვერცხი

გააცხვლეთ ღუმელი 180 გრადუსამდე. საცხობ ფორმას წაუსვით კარაქი ან მარგარინი. რძე, კვერცხი, შაქარი, მარილი და ვანილი ათქვიფეთ სათქვეფით ან მიქსერით ერთგვაროვანი მასის მიღებამდე. გათაღეთ ორი ვაშლი, ამოაჭერით შუაგული, დაჭერით თხლად და მოათავსეთ ცალკე თასში. შემდეგ ბატონის ოთხი ნაჭერი ამოავლეთ მომზადებულ თხევად ნარევში, მოათავსეთ საცხობი ფორმის ძირზე ისე, რომ ნაჭრები ოდნავ გადაეფაროს ერთმანეთს. ზემოდან დაალაგეთ ვაშლის ნაჭრები. გააკეთეთ კიდევ ორი მსგავსი ფენა. ზემოდან დაასხით დარჩენილი მასა და გააჩერეთ თხუთმეტი წუთი, შემდეგ კი გამოაცხვეთ ერთი საათის განმავლობაში. როცა „შარლოტა“ გაცივდება, შეგიძლიათ ზემოდან მოაყაროთ შაქრის პუდრა. რეკომენდირებულია, კლასიკური „შარლოტა“ რამდენიმე საათით მოათავსოთ მაცივარში და ცივი მიიტანოთ სუფრაზე.

„სასწრაფო დახმარება“ ან „სტუმარი კარის ზღურბლზე“ - ასე უწოდებს ბევრი დიასახლისი „შარლოტას“. როდესაც ერთი საათი რჩება სტუმრების მოსვლამდე და გსურთ, გააოცოთ ისინი როგორც გემრიელი ნამცხვრებით, ასევე საკონდიტრო ოსტატობით, არაფერია ამ რეცეპტზე მეტად მომგებიანი.

ასა ბრძელდება მოწმეობა ორმოცი მოწამისა ბუტადან (ბურუნდი)

„რომ არ გვეპატიებინა, გული მოგვიკვდებოდა“. მამა ზაქარია ბუკურუ მოგვითხრობს იმ გზის შესახებ, რომელიც მან გაიარა თავისი ორმოცი მოწამის მკვლევლობიდან მამაკაცთა პირველი მონასტრის დაარსებამდე ბურუნდიში, სადაც დღეს ბავშვები იზრდებიან, შრომობენ და ცხოვრობენ მშვიდობიანად.

„ყოველივეს გასახსენებლად უნდა დავბრუნდეთ წარსულში, მეხსიერებაში უნდა აღვიდგინოთ გარდასული დღეები“, - ამბობს მამა ზაქარია ბუკურუ, ბუტას მცირე სემინარიის ყოფილი რექტორი ბურუნდიში (Burundi - სახელმწიფო ცენტრალურ აფრიკაში), 1997 წლის 30 აპრილს მომხდარი ამბის შესახებ, როდესაც მის ორმოც მოწამეს სასტიკად გაუსწორდნენ. „ვფიქრობ თავდასხმამდე გატარებულ წლებზე. უფაღმა ჩვენ მოგვამზადა. ათი წელი გვამზადებდა. მან ბევრი ნიშანი მოგვცა. იგი ჩვენ ლოცვაში გვესაუბრებოდა. ის, რაც მოხდა, აღემატება ადამიანურ გაგებას: წარმოუდგენლად გვეჩვენება, რომ ასეთი ფაქტი შეიძლება განიცადო სიხარულით“.

დიახ, წარმოუდგენელი ფაქტია. აი, ამ მოვლენათა ქრონოლოგია: დილის 5:30 იყო, როდესაც ორი ათასი კაციანი ჰუტუს მეთაურობითა ჯგუფი მივიდა სემინარიაში, სადაც ორ საერთო საცხოვრებელში ორას ორმოცდაათ სტუდენტს ეძინა. ერთში იყვნენ ყველაზე ახალგაზრდები, 13-დან 15 წლამდე, მეორეში - 24 წლამდე სემინარი-

ელები. ჯარისკაცები შევიდნენ საერთო საცხოვრებელში და უბრძანეს: „ჰუტუ ერთ მხარეს, ტუტსი (ჰუტუ და ტუტსი - აფრიკის დიდი ტბების რეგიონში მცხოვრები ხალხი) მეორე მხარეს“. მაგრამ ბიჭები არ ემორჩილებიან. დგანან ხელიხელჩაჭიდებულნი. ვილაც ამბობს: „ჩვენ, ყველანი, ბურუნდიელები ვართ; ჩვენ, ყველანი, ღვთის შვილები ვართ“. ჯერ კალაშნიკოვიდან გაისროლეს, შემდეგ ხელყუმბარა აფეთქდა. ხოცვა-ჟლეტა. ერთ-ერთი გადარჩენილი გვიამბობდა, რომ გაიგონა, როგორ წარმოთქვა ზოგიერთმა მეგობარმა ხმამალა: „მამაო! მიუტევე, რათა არა იციან, რასა იქმან“. ეს არის ერთ-ერთი ყველაზე ტრაგიკული ეპიზოდი ჰუტუსა და ტუტსებს შორის სამოქალაქო ომისა, რომელიც ქვეყანაში 1993-2005 წლებში მოხდა და რომელშიც სამას ათასზე მეტი ადამიანი დაიღუპა. დღეს სემინარიის ეკლესია გახდა Santa Maria della Pace-ს („მშვიდობის ღვთისმშობელი“) ტაძარი, სადაც ბუტას „ორმოცი მოწამე ძმა“ განისვენებს, ათასობით ბურუნდიელისთვის მომლოცველების ადგილი.

ახლახან მამა ზაქარია იმყოფებოდა ბერგამოში, სადაც შეხვდა სანტ-ალესანდროს ლიცეუმის სტუდენტებს, რომლებიც მუშაობენ ნიგნის თარგმანზე „ბუტას ორმოცი ყმანვილი მოწამე“, სადაც ის საუბრობს საკუთარ გამოცდილებაზე, თავისი მოწამეების მოწამებრივ აღსასრულამდე და მას შემდეგ. „თავიდან სულის

მოსათქმელადაც არ მეცალა. მიცვალებულები უნდა დაგვეკრძალა, გვეზრუნა გადარჩენილებზე. აღგვედგინა დანგრეული შენობები: სასწავლო წელიწადი სრულდებოდა და არ მინდოდა, ვინმეს დაეკარგა ეს წელი, - განმარტავს მღვდელმსახური, - ძალ-ღონეს არ ვიშურებდი, რომ სემინარია ხელახლა აღორძინებულიყო, როგორც ფორმაციის სახლი, რომელმაც შესაძლებელი გახადა ასეთი შთამბეჭდავი მოწმეობა. ამ ბიჭებმა მთელ ბურუნდის აჩვენეს, რომ მათ სიძულვილმა ვერ სძლია“.

მაგრამ დროთა განმავლობაში მამა ზაქარიას ისეთი რამ შეემთხვა, თავადაც რომ ვერ წარმოიდგენდა. „კვლავ ვიგრძენი მონაზვნური ცხოვრებისკენ მოწოდება, რომელიც სხვადასხვა მიზეზის გამო ვერ განვხორციელებდი. პირველად იმიტომ, რომ ჩემს ეპისკოპოსს არ სურდა საზღვარგარეთ წავსულიყავი მას შემდეგ, რაც 1979 წელს ქვეყნიდან განდევნეს მისიონერები. მეორედ კი იმიტომ, რომ მამაჩემის სიკვდილის მერე მომიწია ჩემს ოჯახთან დარჩენა“. თავისი მოწაფეების მოწამებრივი აღსასრულიდან სამი წლის შემდეგ მღვდელმსახური მიემგზავრება საფრანგეთში და მიემართება ბურგუნდიაში, სააბატოში Sainte-Marie-de-la-Pierre-qui-Vire, ბენედიქტელთა მონასტერში, სადაც იწყება ნოვიციატი. „თუმცა, ერთი წლის შემდეგ, ლოცვისას, ისევ ჩამესმა ხმა, რომელმაც მიმახვედრა, რომ აქ ჩემი ადგილი არაა, რომ უნდა დავბრუნდე ბურუნდიაში, პირდაპირ ბუტაში და დავაარსო მონასტერი ჩემი ბიჭების მოწამეობის ადგილას. ეს არ იყო ადვილად გადასაწყვეტი. ნუთუ ეს შესაძლებელია? მარტო? მაგრამ საბოლოოდ დავინებდი. ღმერთი შინ დასაბრუნებლად მიხმობდა“. ასე რომ, 2004 წელს მამა ზაქარია, რომელიც ბენედიქტელი ბერი გახდა, ბუტას ტაძრიდან 300 მეტრში აარსებს მამაკაცთა პირველ ბერმონაზვნურ საკრებულოს ბურუნდიაში.

„პირველად ავაშენეთ მონასტერი, მერე სასტუმრო სახლი, რათა მიგველო ათასობით მომლოცველი, რომლებიც ტაძარში მოდიოდნენ. სამი წლის შემდეგ გამოჩნდნენ პირველი ბურუნდიელები და საკრებულომ დაიწყო ზრდა. დღეს ბუტას Santa Maria della Pace-ს მონასტერში თოთხმეტი ბერისგან შემდგარი საკრებულოა: ყველა მათგანი ბურუნდიდან არის. ვფიქრობ, რომ ღმერთმა წარმოშვა ეს მონაზვნები, როგორც ორმოცი მონამის საქმის გაგრძელება: საჭირო იყო ადგილი, რათა მიგველო ბურუნდიელები, რომელთაც მშვიდობა, სიყვარული და ღმერთთან ურთიერთობა სწყუროდათ“.

როგორც პირველი ათასწლეულის ბერებმა შეიტანეს წვლილი ევროპის განვითარებაში, ასევე მამა ზაქარიას მონასტერმა დაიწყო მსახურება რეგიონის განვითარებისათვის. „ჩვენი ქვეყანა ჩაძირულია ძალიან სერიოზულ პოლიტიკურ-ეკონომიკურ კრიზისში. უმუშევრობის დონე ახალგაზრდებს შორის მეტად მაღალია; ვინც სწავლობს, ისიც კი ვერ პოულობს სამუშაოს. სწორედ ამიტომ ჩვენ დავაარსეთ ასოციაცია, სახელწოდებით Base Jeunesse, რომელიც მხარს უჭერს „ბუტაში მდგარი სოფლის მეურნეობის განვითარებას, დგას გარემომცველი წრისა და ახალგაზრდობის სამსახურში“.

მონასტერმა იყიდა მიწა და ორგანიზებას უწევს სასწავლო კურსებს სოფლის მცირე ბიზნესის მხარდასაჭერად. „ჩვენს ქვეყანაში ახალგაზრდები ოცნებობენ, სკოლის დამთავრების შემდეგ გაიკეთონ ჰალსტუხი და სამსახური იპოვონ ოფისში. მაგრამ აქ ეს შეუძლებელია. ჩვენ ვეხმარებით მათ, რომ რეალურად შეხედონ ცხოვრებას. ამიტომ, კურსის დასასრულს, მათ ვაძლევთ ღორს და ექვს ქათამს, რათა თავიანთი მცირე ბიზნესი წამოიწყონ“.

2016 წელს სკოლამ ანაზღაურება მიიღო განუწესი სამუშაოსთვის. „ჩვენ ვხედავთ, რომ ეს სასწავლო კურსები ასევე ხელს უწყობს შესაძლებლობას, გაეცნონ სოლიდარობის, ძმობისა და მშვიდობის კულტურას. ვასწავლით ხელობას და, ამასთანავე, მათ ვუზიარებთ იმას, რაც ბუტას მონამეებისაგან ვისწავლეთ. ვერ ვიტყვით, რომ გვიყვარს ღმერთი, თუ ასევე არ გვიყვარს მოყვასი და თუ არ გვსურს წვლილი შევიტანოთ იმ ადგილის სოციალურ განვითარებაში, სადაც ვცხოვრობთ“.

ის, რაც მამა ზაქარიასთვის იყო მინდობილი, არის ევანგელიზაციის მისია. „იმ მომენტიდან, როცა მისიონერები განდევნეს, ჩვენ უნდა მივიტანოთ ღვთის სიტყვა ჩვენს ხალხამდე. შეგვიძლია კიდევ ამის გაკეთება, რადგან უკეთ ვიცნობთ ჩვენი ხალხის გულს: ევროპელმა მისიონერებმა არაჩვეულებრივი სამუშაო შეასრულეს, მაგრამ მათ ვერ შეძლეს სავსებით ჩასწვდომოდნენ ჩვენს სულს. აფრიკული მგრძობელობა, - ამბობს ბერი, - არ ჰგავს ევროპულ მგრძობელობას. ჩვენ უფრო მეტად ვართ მიდრეკილნი, გამოვხატოთ ჩვენი ურთიერთობა ღმერთთან სხეულის მეშვეობით. ვიცეკვით და ვიგალობთ, როგორც ეს გააკეთა დავითმა ალთქმის კიდობანთან. დარწმუნებული ვარ, რომ ღმერთმა გამოიხმო ბერმონაზვნური მონაზვნობა, რომელიც დაიბადა ბურუნდის მიწაზე, რათა უკეთ გადაგვეცა ქრისტიანული ღირებულებები, რათა სახარებას შეეღწია ჩვენს კულტურაში და შეეცვალა იგი. ხოლო ყველაზე მთავარი ღირებულება - ეს არის მიტევება: რომ არ მიგვეტყვიან, გული მოგვიკვდება“.

მამა ზაქარია ძალიან უბრალოდ აღწერს ბერმონაზონთა საკრებულოს ცხოვრებას: „ესაა სკოლა, სადაც ადამიანი სწავლობს, უყვარდეს მოყვასი ისე, როგორც ძმა. საკრებულოში ჩვენ აღმოვაჩინეთ სიყვარულის, ურთიერთდახმარების, მიტევების სიხარულს. ვგრძნობთ ოჯახური ცხოვრების სითბოს. ჩვენ ერთად ვეძიებთ ღმერთს, ერთად ვმუშაობთ, ვცხოვრობთ იმედით. ჩემთვის მონასტერი სამოთხის კუთხეა“. პასუხი კითხვაზე, თუ ვინ არის იესო მის ცხოვრებაში, ასევე უბრალოა: „ის არის მეგობარი. მეგობარი, რომელსაც ვუყვარვარ. და ვისთვისაც უნდა გავილო სიცოცხლე. ამ ოცი წლის განმავლობაში დავინახე, რომ მასთან ჩემი ურთიერთობა გაღრმავდა. მან თავის იარაღად მაქცია იმ ტრაგიკულ ფაქტთა მეშვეობით, რომლის წინაშეც დამაყენა. მომიხმო და მასთან ერთად ჯვარზე ასასვლელად მიმიწვია. და მე გადავწყვიტე, მივყოლოდი მას“.

წმიდა საყდრის დესპანები საქართველოში

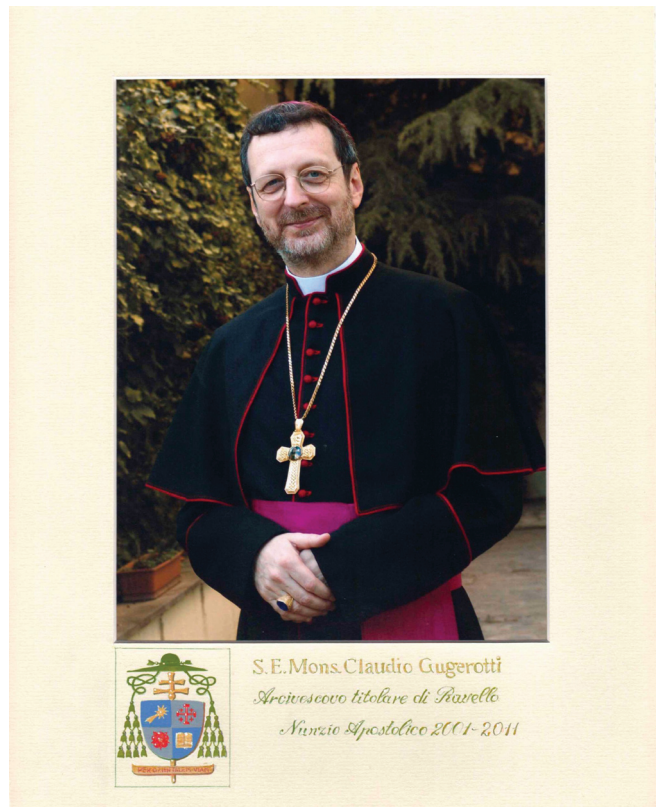
გაგრძელება, დასაწყისი იხილეთ „საბა“ 8 (320)

2001-2011 წლებში სამხრეთ კავკასიაში წმინდა საყდრის დესპანი იყო არქიეპისკოპოსი **კლავდიო გუჯეროტი**, დიპლომატიურ არენაზე დიდი გამოცდილების მქონე დიპლომატი, რომელიც 90-იანი წლებიდან, ჯერ კიდევ არქიმანდრიტის ხარისხში, არაერთგზის სტუმრობდა საქართველოს და ყველა ადგილობრივ პრობლემაში საკმაოდ გარკვეული იყო. 1999 წელს კლავდიო გუჯეროტი აქტიურად იყო ჩართული საქართველოში პაპ იოანე პავლე II-ის ოფიციალური ვიზიტის მოსამზადებელ საორგანიზაციო ჯგუფში. მისი უშუალო ორგანიზატორობით 2000-იანი წლების დასაწყისში წარმატებით განხორციელდა პაპ იოანე პავლე II-ის ოფიციალური ვიზიტები ერევანსა და ბაქოში. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ბაქოს ვიზიტი 2002 წელს, როდესაც აზერბაიჯანის პრეზიდენტმა ჰეიდარ ალიევმა, პაპთან ოფიციალური შეხვედრის დროს, აზერბაიჯანის კეთილი ნების გამოსახატავად, წმინდა საყდარს ბაქოს ცენტრში საჩუქრად გადასცა ვრცელი მიწის ნაკვეთი, სადაც რამდენიმე წელიწადში აიგო და იკურთხა თანამედროვე არქიტექტურის გრანდიოზული კათოლიკური ტაძარი. არქიეპისკოპოს კლავდიო გუჯეროტის დიპლომატიური სამსახურის დროს, 2009 წელს, მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება და საქართველოში არსებული დიპლომატიური კორპუსის დუაიენად განისაზღვრა წმინდა საყდრის ნუნციუსი.

კლავდიო გუჯეროტი, როგორც სასულიერო პირი, აქტიურად იყო ჩაბმული ეკლესიათა შორის ურთიერთობებში, საქმიანი ურთიერთობა აკავშირებდა სხვადასხვა კონფესიის მწყემსმთავრებთან, მონაწილეობდა ქრისტიანთა ერთობისათვის ლოცვებში. 2011 წელს, თბილისში გამართული ერთობის ლოცვის შემდგომ, ჟურნალ „საბასთვის“ მიცემულ ინტერვიუში ნუნციუსმა აღნიშნა: „მე ხშირად მიწევს სხვადასხვა ქვეყანაში გამგზავრება და ამიტომ მხოლოდ ორჯერ თუ სამჯერ მივიღე მონაწილეობა თბილისში აღვლენილ ერთობისათვის ლოცვებში, ისე ყოველთვის ვმონაწილეობ ეკუ-

მენურ ლოცვებში. დამერწმუნეთ, ამ ლოცვებს, ისევე როგორც ქრისტიანთა ერთიანობისადმი მიმართულ ნებისმიერ აქტივობას, დიდი პერსპექტივა გააჩნია“. არქიეპისკოპოსი კლავდიო გუჯეროტი აქტიურ სასულიერო მსახურებაშიც იყო ჩართული, სისტემატურად აღავლენდა საკვირაო წირვებს ინგლისურ ენაზე თბილისის წმ. პეტრე და წმ. პავლე მოციქულთა ტაძარში.

2008 წლის აგვისტოს რუსეთ-საქართველოს ომის დასრულებისთანავე არქიეპისკოპოსი კლავდიო გუჯეროტი გაემგზავრა იტალიაში და ომით დაზარალებული ქართველი მოსახლეობისათვის ჰუმანიტარული დახმარების შეგროვების ორგანიზებით დაკავდა. უკვე აგვისტოს ბოლოს მან მილიონ ევროს საფასურის დახმარება შეკრიბა მხოლოდ იტალიის კათოლიკე ეპისკოპოსების მხარდაჭრით. შემდეგ თვეებშიც იგი სისტემატურად სტუმრობდა შიდა ქართლის რეგიონს და ადგილზე ეცნობოდა თუ როგორ ხდებოდა „კარიტასის“ მიერ ჰუმანიტარული დახმარების განაწილება. მნიშვნელოვანია არქიეპისკოპოს კლავდიო გუჯერეტოს როლი

ეკლესიათა შორის ურთიერთობების დათბობაში; მისი ნუნციუსობის დროს თბილისში, ნაძალადევის რაიონში, „საქართველოს კარიტასის“ მიერ მართლმადიდებელი ბენეფიციარებისათვის აიგო მართლმადიდებლური ტაძარი, რომელიც საქართველოს საპატრიარქოს გადაეცა. ასევე, დასავლეთ ევროპის სხვადასხვა ქალაქში კათოლიკურმა ეკლესიამ ღვთისმსახურებისათვის სატაძრო ნაგებობები დაუთმო საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის მრევლს. არქიეპისკოპოსი კლავდიო გუჯეროტი, კავკასიაში მსახურებისას, სასულიერო და დიპლომატიურ საქმიანობასთან ერთად, ნაყოფიერად მონაწილეობდა სამეცნიერო სფეროშიც. მუდამ ესწრებოდა და მოხსენებებით გამოდიოდა რელიგიათმცოდნეობით სიმპოზიუმებში, თვითმხილველთ დღემდე ახსოვთ მის მიერ წაკითხული საჯარო მოხსენებები შოთა რუსთაველისა და

ვაჟა-ფშაველას შემოქმედებაზე. მისი უშუალო მხარდაჭერით გამოიცა სამეცნიერო ლიტერატურა, უცხოეთის უმაღლეს სასწავლებლებში სტაჟირებაზე გაიგზავნენ სტუდენტები. ნუნციუსი სისტემატურად ეხმარებოდა ქართულ შემოქმედებით კოლექტივებს იტალიაში კონცერტების ორგანიზებაში. არქიეპისკოპოს კლავდიო გუჯერეტის ღვანლთაგან აღსანიშნავია მისი დიდი ძალისხმევა სულხან-საბა ორბელიანის ინსტიტუტის დაფუძნებაში. სწორედ ნუნციუსის დაჟინებული თხოვნით, განათლების სამინისტრომ გასცა საქართველოსა და მთლიანად კავკასიის ისტორიაში პირველი დასავლური ტიპის თეოლოგიური ინსტიტუტის გახსნის ლიცენზია. ასევე აღსანიშნავია კლავდიო გუჯეროტის დამსახურება საქართველოში რელიგიური ორგანიზაციების შესახებ კანონის მიღებაშიც.

საქართველოში წმიდა საყდრის ყოფილი დესპანი, არქიეპისკოპოსი კლავდიო გუჯეროტი პაპმა ფრანცისკემ აღმოსავლური ეკლესიების დიკასტერიის პრეფექტად დანიშნა.

ამ დრომდე იგი წმიდა საყდრის დესპანი იყო დიდ ბრიტანეთში. ახლა კი ბრუნდება დიკასტერიაში (საეკლესიო მმართველობის ორგანო, რომელიც სასამართლოს ფუნქციებს ახორციელებს), საიდანაც დაიწყო მისი დიპლომატიური კარიერა.

2001 წელს კლავდიო გუჯეროტი პირველად დაინიშნა „პაპის ელჩად“ საქართველოსა და სომხეთში. შემდეგ მის უფლებამოსილებებს აზერბაიჯანიც დაემატა - იმ დროს კავკასიის სამ ნუნციატურას ერთი და იგივე ნუნციუსი ჰყავდა.

Catholic.ge

„ქართული დიასპორა: წარსული და თანამედროვეობა II“

ა.ნ. 11 ოქტომბერს, ივანე ჯავახიშვილის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართულ დიასპორათა სამეცნიერო კვლევის ცენტრის ორგანიზებით, გაიხსნა ყოველწლიური საერთაშორისო კონფერენცია „ქართული დიასპორა: წარსული და თანამედროვეობა II“. ღონისძიებას ესწრებოდნენ: თსუ რექტორის მოადგილე **ნინო გვენეტაძე**, საქართველოს კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის მინისტრი **თეა წულუკიანი**, საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილე **ნუნუ მიცკევიჩი**, აღმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების, აკადემიური წრეების წარმომადგენლები, მონვეული სტუმრები.

წლებანდელი კონფერენცია მიეძღვნა თურქეთში მოღვაწე ქართველი მეცენატის, ბიზნესმენის, დოქტორ სიმონ ზაზაძის ხსოვნას, მის ღვაწლს, რომელიც გასწია მან დედა-სამშობლოს წინაშე. ზაზაძეთა ოჯახი სათავეში უდგას სტამბოლის ქართული კათოლიკური საგანის ფონდს, მეთვალყურეობენ ეკლესიას, არქივს, ბიბლიოთეკას. „ორდღიანი სამეცნიერო კონფერენცია, რომელიც ჩვენს თანაპარტნიორ ორგანიზაციებთან ერთად ჩატარდა თბილისში, მრავალპროფილურია, თემატურად ძალიან საინტერესო მოხსენებებია წარმოდგენილი და ჩვენი მიზანი, გარდა სამეცნიერო კვლევისა, არის ინტეგრაცია ქართულ დიასპორებთან, მათი კულტურული და საგანმანათლებლო კავშირების გაძლიერება ისტორიულ სამშობლოსთან. ჩამოვიდნენ სტუმრები დიასპორული ორგანიზაციებიდან: თურქეთიდან, ირანიდან, ისტორიული ჰერეთიდან და, ვფიქრობ, ეს ჩვენი კონსოლიდაცია მნიშ-

ვნელოვანი იქნება ქვეყნის შემდგომი განვითარებისათვის,“ - აღნიშნა თსუ პროფესორმა **როზეტა გუჯეჯიანმა**.

ღონისძიება საკმაოდ მასშტაბური იყო. მასში მონაწილეობდნენ მეცნიერები საქართველოსა და თურქეთის ოცზე მეტი უმაღლესი სასწავლებლიდან და სამეცნიერო კვლევითი ცენტრიდან. ღონისძიებაზე ასევე განიხილეს ქართული კათოლიციზმის ისტორია, ისტორიულ ქართულ დიასპორათა (თურქეთში, ირანსა და აზერბაიჯანში) ყოფა, კულტურა, ენობრივი ვითარება. „კონფერენციაზე მიმდინარეობდა დისკუსია იმაზე, თუ როგორ უნდა იყვნენ ისტორიულ თუ უკვე თანამედროვე ეპოქაში უცხოეთში წასული ჩვენი ქვეყნის შვილები, დიასპორები მუდმივ და მყარ კავშირში საქართველოსთან, დედა-სამშობლოსთან. ეს გვანუხებს ჩვენც, კულტურის სამინისტროს, ვინაიდან აქ არის უამრავი მიმართულება: კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის, ლიტერატურის, თეატრის, სამუზეუმო, საბიბლიოთეკო თუ სხვა მიმართულებები, სადაც დიასპორებთან ურთიერთობა ჩვენთვის სასიცოცხლო და მნიშვნელოვანია. ამიტომ კონფერენციის შედეგად ველოდებით ახალ იდეებს, რომელიც წარმოიშობა დებატებში, დისკუსიებში და იმედი მაქვს, რომ ეს კონფერენცია საფუძველს ჩაუყრის ასევე ახალ თანამშრომლობით პროექტებსაც,“ - განაცხადა კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის მინისტრმა **თეა წულუკიანმა**.

საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკაში გამართული კონფერენციის ორგანიზატორია თსუ-ში დაფუძნებული ქართულ დიასპორათა სამეცნიერო კვლევის ცენტრი. კონფერენციის თანაორგანიზატორები არიან: რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი, საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა, სტამბოლის ქართული ხელოვნების სახლი, სამცხე-ჯავახეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტი. თსუ ქართულ დიასპორათა კვლევის ცენტრის შესწავლის არეალია საქართველოს პოლიტიკურ საზღვრებს მიღმა მცხოვრები მკვიდრი, ავტოქტონი ქართველები, ისტორიული დიასპორები და პირველი რესპუბლიკის შემდგომი ხანის ემიგრაციის ლოკალური წერტილები ევროპასა და აშშ-ში.

სამეცნიერო კონფერენცია ზუგდიდის უნივერსიტეტში

მე-17 საუკუნეში საქართველოს ტერიტორიაზე კათოლიკური მისიების ცენტრი სამეგრელოს ტერიტორიაზე მდებარეობდა. სამეგრელოს მთავარს, ლევან II დადიანს ახლო მეგობრული ურთიერთობა აკავშირებდა იქ მოღვაწე თეატინელთა ორდენის კათოლიკე მამებთან, ენდობოდა და აფასებდა მათ განათლებასა და სინმიდეს, ხშირად მიმართავდა რჩევისათვის. სამეგრელოში მე-17 საუკუნეში სხვადასხვა დროს მოღვაწეობდნენ: არქანჯელო ლამბერტი, კრისტოფორო დე კასტელი და სხვა მრავალი კათოლიკე მამა, რომლებმაც საქართველოს ისტორიას მრავალი ფასდაუდებელი ისტორიული მასალა შემოუნახეს. სამწუხაროდ, სამეგრელოში კათოლიკე მამების მოღვაწეობის ამსახველი მატერიალური ძეგლები არ არის შემონახული, თუმცა ლამბერტისა და კასტელის ჩანაწერებმა და ჩანახატებმა გააცოცხლეს იმ ეპოქის საქართველოს სინამდვილე. სწორედ ამიტომ, ზუგდიდის უნივერსიტეტის მესვეურებმა, საქართველოში კათოლიკე ეკლესიის სამოციქულო ადმინისტრაციასთან თანამშრომლობით, გადაწყვიტეს, პატივი მიეგოთ საქართველოში სამნახევარი საუკუნის წინ მოღვაწე იტალიელი მამებისათვის.

21 სექტემბერს შოთა მესხიას ზუგდიდის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტში გაიმართა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია „საქართველო-ევროპის ურთიერთობათა ისტორიიდან - ქართულ-იტალიური პოლიტიკური და კულტურული ურთიერთობები“. კონფერენციის ფარგლებში უნივერსიტეტში მოენყო დონ კრისტოფორო დე კასტელის ჩანახატების გამოფენა.

მისასალმებელი სიტყვით გამოვიდნენ: ზუგდიდის უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი თეონა ხუფენია; ზუგდიდის მერი მამუკა ნონერია; კაზოლა დი ნაპოლის მერი კონსტანტინო პეჩერილო; იტალიური პროგრამების კოორდინატორი და მუსიკოსი, გაგა შოთაძე, კავკასიის ლათინ კათოლიკეთა სამოციქულო ადმინისტრატორი, ეპისკოპოსი ჯუზეპე პაზოტო. „ჩვენი ცხოვრება არის ურთიერთობა, ყოველი ურთიერთობა უნდა გაიზარდოს და გაფართოვდეს. მისიონერი ვერ იქნები, თუ ურთიერთობის უნარი არ გაქვს, ყოველი მისიონერი ღვთიური და ადამიანური ურთიერთობის მაგალითი იყო, და თქვენც, ამ სამეცნიერო კონფერენციის ორგანიზატორებსა და მონაწილეებს, გისურვებთ კარგ, ლამაზ ურთიერთობებს“, - აღნიშნა თავის მისალმებაში ეპისკოპოსმა **ჯუზეპე პაზოტომ**.

კონფერენციის პლენარულ სხდომაზე მოხსენებები წარმოადგინეს: პროფესორებმა **თეონა ხუფენიამ** და **ლუიზა ხაჭაპურიძემ** („ბიბლიურ სახელებთან დაკავშირებული ფრაზეოლოგიზმები ქართულში“), **ზაალ ქორთუამ** („ზუგდიდი კათოლიკე მისიონერების მოღვაწეობის პერიოდში“), **მამა გაბრიელე ბრაცანტინიმ** („ფრანჩესკო ინგოლის გამოუქვეყნებელი რელაცია სამყაროს ოთხი ნაწილის შესახებ“), **დავით მერკვილაძემ** („ტყვეთა სყიდვა“ საქართველოში და თეატინელი მისიონერები“), **ბესიკ არახამიამ** („ქრისტიანობის გავრცელების პრობლემები რომსა და საქართველოში“), **ირინე ინანეიშვილმა** და **ქეთევან ლატარია** („კათოლიკე მისიონერების საგანმანათლებლო მოღვაწეობა XVII-XIX საუკუნის გურია-სამეგრელოში“), **ავთანდილ თორდიამ** („მე-15 ს-ის იტალიური წყაროები სამეგრელოსა და დადიანის შესახებ“), **ბელა მოსიამ** („იტალიელ კათოლიკე მისიონერთა როლი ქართული ფოლკლორისტიკის ისტორიაში“), **ეკატერინე ანთიამ** („ქართულ-ევროპული კულტურული ურთიერთობები და ევროპელი პრინცი სამეგრელოში“), **მამა აკაკი ყელიძემ** („ნათლავდნენ თუ არა მისიონერები ქართველებს ხელახლა“), **ნუგზარ ბარდაველიძემ** („წმიდა საყდრის სადესპანო და საქართველო, დიპლომატიური ურთიერთობის სამი ათწლეული“).

კონფერენციის მეორე დღეს მონაწილენი გაეცნენ ზუგდიდის, წალენჯიხისა და ხობის რაიონების ტერიტორიაზე არსებულ იმ ტაძრებსა და მონასტრებს, რომლებიც ასახულია მე-17 საუკუნეში მოღვაწე კათოლიკე მამების რელაციებში და იმ ადგილებს, რომლებიც, ისტორიულ დოკუმენტებზე დაყრდნობით, უკავშირდება სამეგრელოს სამთავროში მისიონერთა საქმიანობას.

თემურ ბაბლუანი - „მზა მთვარე და კურის ყანა (მანუშაკა მელოდება)“

„სიყვარული სულგრძელია, სიყვარული ქველმოქმედია, არ შურს, არ ყოყოჩობს, არ ამპარტავნობს, არ სჩადის უნესობას, თავისას არ ეძიებს, არ მრისხანებს და არ განიზრახავს ბოროტს, არ ხარობს სიცრუით, არამედ ჭეშმარიტება ახარებს. ყოველივეს იტანს, ყველაფერი სნამს, ყველაფრის სასოება აქვს და ყოველივეს ითმენს. **სიყვარული არასოდეს მთავრდება...**“ (1 კორ. 13, 4-8).

დღეს თითქოს გაიცვითაო სიტყვა „სიყვარული“, თითქოს ყველამ ჩვენ-ჩვენი განმარტება მივეციო, და ხანდახან, ხაფანგში გამომწყვდეული ცხოველის მსგავსად, შორიდან ვანვდით საზრდოს, რათა არამც და არამც ახლოს არ მოვიდეს. რატომ? ალბათ იმიტომ რომ, მზის სხივებით ტკობასთან ერთად, მოგვინევს, ქარბორბალასაც გავუძლოთ, ამის სურვილი კი ნაკლებად გვაქვს. თემურ ბაბლუანის ამ რომანის განსაკუთრებულობაც ზუსტად იმაშია, რასაც

ესპანელი ფილოსოფოსი, პოეტი და დრამატურგი მიგელ დე უნამუნო ამბობდა: „მიყვარს - მასასადამე, ვარსებობ“.

რამდენიმე წლის წინ, როცა თბილისში, ვაჟა-ფშაველას გამზირზე ერთ პატარა ოთახს ვკვირობდი ორ მეგობართან ერთად, სულ ერთი პატარა ოთახი გვეკონდა და ყოველ ღამე ჭადრაკის ფიგურებივით გვინევდა განლაგება. მახსოვს, ზაფხული იყო, საღამოთი სახლში მისულს ერთი მეგობარი შინ დამხვდა, გავაღე თუ არა კარები, მითხრა: დრო გაქვს? თავი დავუქნიე უსიტყვოდ, მაშინ დაჯექი და მომისმინეო; მან თავისი ადგილი დაიკავა ჭადრაკის დაფაზე, მე კი - ჩემი; დაიწყო! თითქმის ერთი საათი სულგანაბული ვუსმენდი, ვგრძნობდი, რომ სიცხის გამო ჩვენს პატარა ოთახში ჟანგბადის ნაკლებობა იგრძნობოდა, მინდოდა ფანჯარასთან მისვლა, მაგრამ ადგილიდან ვერ ვდგებოდი! როცა დაამთავრა, მითხრა: მოგეწონა? მე კი ისევ ფიქრებში ვიყავი, ახლავე დავიწყო ეს წიგნი თუ ხვალ დილით მეთქი. დილით სამსახურში წავედი, თან წიგნი გავიყოლე, შუადღით კითხვა დავიწყე და სულ სხვა სამყაროში აღმოვჩნდი, თუმცა ის სხვა სამყარო ძალიან ჰგავდა ჩვენსას...

ნაწარმოებში წარმოდგენილია საქართველოში XX საუკუნის მეორე ნახევარში არსებული მძიმე რეალობა, საბჭოთა კავშირის დაუნდობელი ბრძოლა ადამიანის თავისუფლებისა და ღირსების წინააღმდეგ, სუსტების ჩაგვრა და მათთან ისე მოქცევა, როგორც უმნიშვნელო არსებებთან; დიახ, ერთი შეხედვით, ყოველგვარი სილამაზისაგან, ბედნიერებისაგან, მომავლის იმედისაგან დაცლილ სამყაროში არსებითი მაინც ის მშვენიერებაა, რომელიც მთავარი გმირისა და მისი შეყვარებულის სიყვარულს შემოაქვს და ზუსტად ის იქცევა ნაწარმოების ძირითად ღერძად და ხერხემლად.

რომანის მთავარი გმირია ჯუდე ანდრონიკაშვილი, ერთი თბილისელი ბიჭი, ბიჭი, რომელიც ოცნებობდა ბედნიერ და ლამაზ ცხოვრებაზე, ბიჭი, რომელსაც სიგიჟემდე უყვარდა მანუშაკა და მომავლის პეიზაჟებს მასთან ერთად ხატავდა. ოცნებები ხომ ჩვენი ცხოვრების მუდმივი თანამგზავრები არიან, მათ გარეშე შეუძლებე-

ლია იმოგზაურო ცხოვრებისეულ ლაბირინთებში. წამი, დიახ, ერთი წამია საკმარისი იმისათვის, რომ ჩვენი ცხოვრება, უბრალოდ, სხვა, უფრო გაცვეთილ და ჟანგმორეულ რელსებზე გადავიყვანოთ, ანდა სხვა „დაგვეხმარება“ ამ საქმეში და მაშინ საით წავა ჩვენი ვაგონი, რთული მისახვედრი არაა... ასე მოხდა ჯუდეს ცხოვრებაში, მისი ცხოვრება იცვლება, ის უსამართლობის წინაშე ისეთივე უძლურია, როგორც პატარა ფრინველი არწივის კლანჭების პირისპირ. ჯუდეს თავგადასავალი, ერთი მხრივ, მძიმე და წარმოუდგენელია (ხანდახან ფანტასტიკური); კითხულობ, და როცა ფიქრობ, რომ აქ დასრულდა სირთულეები და დროა, მზის სხივმა გამოანათოს, გადაშლი მეორე გვერდს და ახალი თავსატეხი გხვდება. თვალწინ ჩაგივლის გრძელი გზა ჯუდეს ბავშვობიდან შუახნის ასაკამდე და, მიუხედავად უამრავი დაბრკოლებისა, ადამიანის სისასტიკის, მხეცობის, გაუტანლობის, ლალატის, ავანტიურისა, ის მაინც ინარჩუნებს ადამიანობას. „ღმერთო ჩემო, ნეტავი რატომ გამოგვიგონე ეს საცოდავი ადამიანები, რაში გჭირდებით მეთქი?“

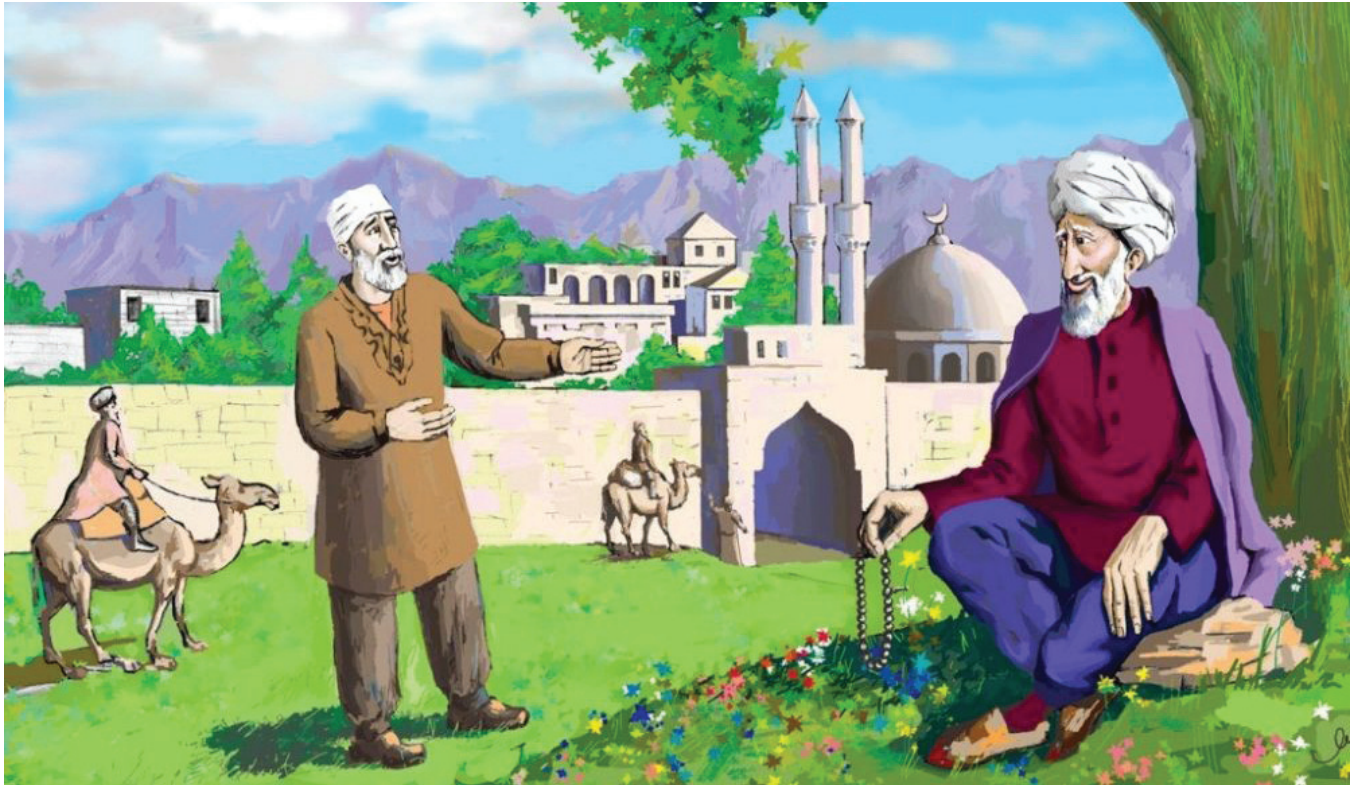
კითხვის დროს შეუძლებელია არ დაფიქრდე: როგორ, ღმერთო ჩემო, ნუთუ შესაძლებელია, ადამიანმა ამდენს გაუძლოს, ნუთუ ადამიანური ბუნება ამდენის ამტანია? ავტორი თავადვე ხსნის მთავარი გმირის სიძლიერის წყაროს: „რად გინდა ეგ მანუშაკა, რაში გჭირდებაო? - იმან მკითხა, ცეცხლისფერი თმა რომ ჰქონდა. სულ ერთი სიტყვა მეყო პასუხის გასაცემად: **მიყვარს მეთქი**“. მანუშაკას სიყვარული გადაარჩენს გმირს პირუტყვად, მხეცად ქცევისაგან. როგორც დასაწყისში ვთქვი, ჩვენ გავცვივით ეს სიტყვა, მაგრამ არ დავვიკარგავს ის! ჩემი აზრით, ეს წიგნიც იმ ადამიანზეა, ვინც არ დაივიწყა ნამდვილი სიყვარულის არაჩვეულებრივობა. ავტორმა რომანი მეუღლეს მიუძღვნა, და ზუსტად ეს მოვლენა ხდის ამ წიგნს ნამდვილ თავგადასავლად. შეუძლებელია, იმოგზაური ჯუდესთან

ერთად და რამე კარგი გაკვეთილი არ მიიღო, რათა კიდევ ერთხელ ახედო ცას და ღიმილით წარმოთქვა: და მაინც, რა მშვენიერია სიცოცხლე, და რა მშვენიერია მისი **ავტორი!**

წაიკითხე ეს არაჩვეულებრივი ნაწარმოები, შეეცადე, არაფერი გამოგრჩეს, ხანდახან სიჩქარეში წვრილმანებს ვკარგავთ ხოლმე, ამიტომ ნელ-ნელა გაუდექი გზას ჯუდესთან ერთად, მოივლი სხვადასხვა ქვეყანას, ქალაქს, შეხვდები ადამიანებს, თავგადასავლების კორიანტელში მოგიწევს გავლა, მოკლედ, უამრავ რამეს ნახავ, ბოლო თავებში კი გელის უცნაური ამბავი, რომლიც შენ თავად უნდა შეაფასო!

„სიყვარულს, ასე თუ ისე, სიცხადე შეაქვს იმ გაუგებრობაში, თუ რატომ ებლაუჭებიან სიცოცხლეს გამწარებით ეს საცოდავი ადამიანები“.

იბავი ჩვენ ბარშემო არსებულის შესახებ

ერთხელ, ახლო აღმოსავლეთის ერთი ქალაქის შესასვლელთან, ოაზისის მახლობლად, იჯდა კაცი. მას მიუახლოვდა ახალგაზრდა და ჰკითხა: „არასდროს ვყოფილვარ აქ. როგორი ხალხი ცხოვრობს ამ ქალაქში?“

მოხუცმა მას კითხვითვე უპასუხა: „და როგორი ადამიანები ცხოვრობდნენ იმ ქალაქში, საიდანაც შენ წამოხვედი?“

- „ისინი ეგოისტი და ბოროტი ადამიანები იყვნენ. სწორედ ამიტომაც სიხარულით წამოვედი იქიდან“.
- „აქ შენ ზუსტად ასეთებს შეხვდები“, - უპასუხა მას მოხუცმა.

ცოტა ხნის შემდეგ ამ ადგილს სხვა ადამიანი მიუახლოვდა და იგივე კითხვა დასვა: „ეს-ეს არის ჩამოვედი. მითხარი, მოხუცო, როგორი ხალხი ცხოვრობს ამ ქალაქში?“

მოხუცმა მასაც იგივე პასუხი გასცა: „მითხარი, შვილო, როგორ იქცეოდნენ ადამიანები იმ ქალაქში, საიდანაც შენ ჩამოხვედი?“

- „ოჰ, ისინი კეთილი, სტუმართმოყვარე და კეთილშობილი ადამიანები იყვნენ. იქ ბევრი მეგობარი დავტოვე და გამიჭირდა მათთან განშორება“.
- „აქაც სწორედ მათ მსგავებს შეხვდები“, - უპასუხა მოხუცმა.

ვაჭარმა, რომელიც შორიახლო თავის აქლემებს არწყულებდა, ორივე დიალოგი მოისმინა. და როგორც კი მეორე კაცი წავიდა, მან საყვედურით მიმართა მოხუცს: „როგორ შეგიძლია ერთსა და იმავე კითხვაზე ორი სრულიად განსხვავებული პასუხი გასცე ორ ადამიანს?“

„შვილო ჩემო, - თქვა მოხუცმა, - ყველას თავისი სამყარო აქვს გულის სიღრმეში. ვინც წარსულში ვერაფერი კარგი იპოვნა იმ მხარეში, საიდანაც მოვიდა, ის აქაც ვერაფერს მოძებნის. ხოლო ვისაც სხვა ქალაქში მეგობრები ჰყავდა, ის აქაც მონახავს ერთგულ და თავდადებულ მეგობრებს. რადგან, ხომ ხედავ, ჩვენ ირგვლივ მყოფი ადამიანები იმასვე გამოავლენენ, რასაც მათში დავინახავთ...“

სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტს ახალი რექტორი ჰყავს

კათოლიკე ეკლესიის წარმომადგენელთა მიერ საქართველოში დაარსებულ სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტს ახალი რექტორი ჰყავს. ვაჟა ვარდიძის შემდეგ ამ თანამდებობაზე მღვდელმსახური მამა აკაკი ჭელიძე დაინიშნა. იგი თავისი უფლებამოსილების განხორციელებას 2022 წლის ნოემბრიდან შეუდგა. მანამდე მამა აკაკი ჭელიძე უნივერსიტეტში ვიცე რექტორის თანამდებობას იკავებდა. იგი აღნიშნავს, რომ რექტორის ცვლილებასთან დაკავშირებით გადანწყვეტილება ეპისკოპოსმა ჯუზეპე პა-ზოტომ მიიღო.

ზურაბ კიკნაძე (1933–2022)

გარდაიცვალა ქართველი მეცნიერი, ბიბლისტი, ფოლკლორისტი, ფილოლოგიის დოქტორი, სულხან-საბა ორბელიანის უნივერსიტეტის მონვეული პროფესორი ზურაბ კიკნაძე.

მის ნაშრომებს შორისაა:

- ძველი აღთქმის წუთისოფელი, ბიბლიური საზოგადოება, 2003, მე-2 გამ. „კავკასიური სახლი“, 2019;
- ქართლი გაქრისტიანების გზაზე: ადამიანები და სინონიმები, „კავკასიური სახლი“, 2009;
- ეკლესია გუშინ, ეკლესია ხვალ, „ლომისი“, 2002;
- ხუთნიგნეულის თარგმანება, ქრისტიანული თეოლოგიისა და კულტურის ცენტრი, 2004, მე-2 გამ., საბას უნ-ის გამ., 2009;
- ბიბლიური წინამძღოლობა, Carpe diem, 2018;
- ერი და ქრისტიანობა, კავკასიური სახლი, 2019; და სხვა...

განსვენება საუკუნო მიანიჭე მათ, უფალო!

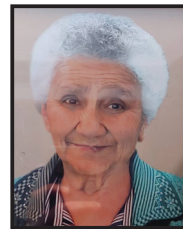
ლარიონ ბალაშვილი
* 06. 01. 1939, უღე
† 06. 08. 2022, უღე

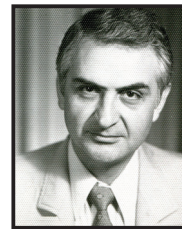
გრეგიგ არუთინიანი
* 04. 05. 1928, ოზურგეთი
† 01. 09. 2022, ოზურგეთი

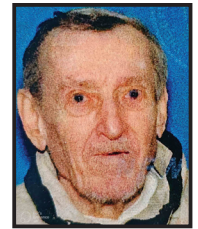
თიმოთეაზ შარიტოვი
* 19. 02. 1964, გორი
† 10. 10. 2022, ბეთლემი

ნანული აბულაძე
* 23. 01. 1942, უღე
† 23. 10. 2022, უღე

ნოდარ ჯალავილი
* 18. 06. 1938, თბილისი
† 29. 10. 2022, თბილისი

თომას ჯორჯ მიტჩელი
* 03. 11. 1941, აშშ, ჯერსი
სიტი
† 05. 11. 2022, თბილისი

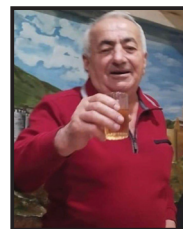
მარაგიშვილი ნუცა
* 06. 10. 1941, უღე
† 05. 11. 2022, უღე

გიხეილ არუთინოვი
* 18. 08. 1934, ქუთაისი
† 12. 11. 2022, ქუთაისი

ლილი კვარაცხია
* 26. 09. 1933, თბილისი
† 15. 11. 2022, თბილისი

ვახტანგ ჯაპარაშვილი
* 20. 03. 1945, ვალე
† 15. 11. 2022, ვალე

ავთონილ მარაგიშვილი
* 01. 08. 1939, ვალე
† 23. 11. 2022, ვალე

თამურ ნახიდაშვილი
* 07. 11. 1979, ვალე
† 03. 11. 2022, ვალე